

NACIAI NEUŽLEIDŽIA ITALIJOS —
EINA DIDELI SUSIRĖMIMAI

Italijai pasidavus ir į Italiją susikrausčiusiems naciams atsidurus dideliame pavojuje — jie, vietoje pasitraukti, pasirijo kovoti. Kovos eina daugely Italijos vietų. Sąjungiečiai, tačiau, visur laimi. Sąjungiečiams padeda ir italai. Tuo tarpu Hitleris pasirijęs ypą "apginti" Vatikaną ir suorganizavo "Mussolinio valdžią" Italijai apginti ir ją "mussoliniška" išlaikyti.

Rugsėjo 13 dienos pranešimai nusako, kad Mussolinis "išgelbėtas" ir dabar jis randasi pas nacių — Vokietijoje ar kurioje Italijos daly — to naciai nepažymi. (Praeitą savaitę buvo pranešta, kad Mussolinis jau sąjungiečių rankose ir bus teisiamas.) Bet, kol kas, šis nacių pranešimas iš niekur kitur nepatvirtintas. Tai gal bus dar vienas naciškas blofas.

Naciams dabar pasidarė sunku, kuomet neteko savo vyriausio partnerio Europoje. Tuo partneriu buvo Italija, kuriai šis karas atnešė dideles nelaimes.

Šis karas prasidėjo rugsėjo 1 d., 1939 m. Tuomet Italija, ar geriau sakant Mussolinis, tik flortavo. Italija į karą įstojo birželio 10 d., 1940 m., tuojau po to, kai krito Prancija. Mussolinis manė, kad karas jau netoli pabaigos ir todėl, paskelbęs karą sąjungiečiams, iš Piazza Venezia balkono, Romoje, didelei italų miniai pareiškė: "Šis karas yra vaisingas. Jaunesni žmonės išeina prieš naciškus, kurie eina į prielaidą. Tai kova tarpe dviejų šimtmečių ir tarpe dviejų idėjų". Žmonės sušuko: "Tunisia, Nice, Korsika!" (Prancijos kolonija, miestas ir didelė sala.) Tai buvo Mussolinio siekiai, kurie išsiveržė pro prirengtą sukauti žmonių lūpas. Jis norėjo pasinaudoti šio karo vaisiais. Įvyko priešingai.

Paties Mussolinio siekiai ir sapnai išnyko prieblaukoje. Praeitą savaitę Italija pajuto paskutį pralaimėjimą: pralaimėjimą po ištisos eilės pirmesnių pralaimėjimų. Italija neteko 1,239,112 ketvirtainių žemės mylių Afrikoje. Tai milžiniški plotai tarpe Viduržemio jūros ir Indijos vandenyno. Italiją neteko Sicilijos. Pats Mussolinis, kuris iškėlė demokratiškoms valstybėms karą, sprogo kaip burbulas. Italija pasidavė, negalėdama toliau kariauti prieš stiprias sąjungiečių jėgas. Po pasidavimo, Italijos premieras maršalas Badoglio Hitleriui pareiškė: "Negalima prašyti žmonių kariauti toliau, kuomet — netik laimėjimo, bet ir pasipriešinimo — tikroji viltis susmuko".

Dabar Italijos premieras ir karalius su sąjungiečiais — sakoma, kur tai Sicilijoje. Karališkoji šeima — Šveicarijoje. Italijoje eina dideli susirėmimai. Kas juos laimės — aišku: laimės sąjungiečiai, kuriems padeda patys italai. Klausimas tik, kaip ilgai tie mušiai tęsis.

Sudarė "Italijos Valdžią"

Londone gauta iš Berlyno nacių radio pranešimas, kad rugsėjo 9 dieną sudaryta "Benito Mussolinio vardu" nauja Italijos valdžia.

Tos fašistinės valdžios priešaky stovi Roberto Farinacci, o Italijos maršalą Badoglio naciai vadina išdaviku.

Sudarius minimą "valdžią", naciai įsakinėja Italijos lakunams ir laivų kapitonomas neklausyti marš. Badoglio valdžios įsakymų. Bet išeina priešingai: jau didelė didžiulia Italijos laivyno pasidavė sąjungiečiams, o lakunai padeda sąjungiečiams visuose Ita-

lijos frontuose.

Kaslink Mussolinio, tai New Yorke gauta žinia, kad jis iš valdžios buvo išmestas prievarta: kai jis atvyko į karaliaus rumus informavimui monarcho apie karo eigą — jis jam pasakė, kad jau turi pasakyti kitą premiera, kuriuo yra maršalas Badoglio. Kuomet Mussolinis išėjo iš karaliaus rumų — nerado savo automobilio, o prie jo priėjęs armijos pulkininkas pareiškė, kad jis yra areštuotas ir liepė jam sėstis į ambulančą, kuris jį nuvežė iki šiai dienai ne visiems žinomą vietą.

Rusijoje Atsteigta Patriarchija

Rugsėjo 9 dieną Rusijos stačiatikių bažnyčios atstovai išsirinko savo patriarchą. Stačiatikių bažnyčia "be savo galvos" buvo nuo 1925 metų, kai numirė patriarchas Tichonas.

Nauju patriarchu išrinktas Maskvos Sergėjus, turįs 67 metus amžiaus. Pirm įvykimo sinodo nusirinkimo, Stalinas ir Molotovas ilgai kalbėjosi su keliais pravoslavų vyskupais. Po pasikalbėjimo, vyskupai stebėjosi, kad Stalinas yra gerai informuotas apie stačiatikių bažnyčios būklę Rusijoje. Išrinktasis patriarchas Sergejus iškilmingai įvežintas į savo pareigas rugsėjo 12

dieną. Kaip žinoma, Rusijoje stačiatikių ir bile kuris tikėjimas buvo "laisvas", bet po šio atsikimimo Rusijoje vėl atsteigiama pravoslavų bažnyčia, kuri galės veikti, berods, taip, kaip veikė prieš komunistinį režimą.

Washington, D. C. — Naujoje Gvinejoje sąjungiečių jėgos užėmė svarbų strateginį miestą Salamua, pakeliui link dar svarbesnio miesto Lae. Suv. Valsčių lėktuvai bombardavo Paramushiru, japonų salą. Taipgi nuskandino penkis prieš laivus ir sunaikino 25 lėktuvus. Nemaža laivų sužalota.

Italijoje Eina Dideli Mušiai

Didelės Mūsų Kovos
Dar Priešaky

Praeitą savaitę prez. Rooseveltas pasakė prakalbą per radio. Šios prakalbos vyriausias tikslas buvo paraginti Amerikos gyventojus pirkti kodaugiau Karo Bonų, kad sukeltų \$15,000,000,000 (penkiolika milijonų dolerių) karo laimėjimui. Amerikos Trečiosios Karo Paskolos vajas, kaip žinome, prasidėjo rugsėjo 9 dieną ir tęsis iki spalio 2 dienos.

Ta proga, prez. Rooseveltas pakalbėjo ir apie karą. Jis pasakė, kad Italija jau pasidavė, bet "kelias į Tokio ir Berlyną dar tolimas ir todėl mus laukia dar didelės kovos priešaky, kol galutinai karą laimėsime", pasakė prezidentas Rooseveltas. Nors jis entuziastiškai kalbėjo apie Italijos pasidavimą, bet prašė visų atsistodius nesidžiaugti šiuo laimėjimu.

Š. Afrika. — Dar daugiau italų karo laivyno dalinių pasiekia sąjungiečių bazes pasidavimui. Tie laivai bus naudojami kovojimui japonų Pacifike. — Balkanuose vis daugiau susirėmimų įvyksta tarpe vokiečių ir italų. — Naciai užėmė Milaną, kurio gatvėse įvyko dideli susirėmimai tarpe nacių ir italų.

ŽINIOS-ŽINELĖS

S. Afrika. — Tarpe ameri-

kiečių ir nacių eina dideli-kruvini susirėmimai Salerno srityje, netoli Naples, Italijoje. Naciai atakuoja desperatiškai. Amerikiečiai nacių atakas sekmingai atmuša. Pietų Italijoje anglai dideliais šuoliais žygiuoja pirmyn, paėmė svarbų Cortono uostą. Iš šios srities anglai su nacių lenktyniuoja, kurie pirmutinai pribus į Naples srityje, kad suteikus paspartintų jėgų savo daliniams. Sąjungiečių lakunai bombarduoja prieš transportacijos kelius Italijoje.

Chunking, Kinija. — Generalo Chiang Kai-Shek vienbalsiai išrinktas Kinijos prezidentu. Tose pareigose jis bus per visą karo laiką ir taipgi vadovaus kinų armijai.

London. — Čia gauta žinių, kad nacių kariuomenė užėmė Albaniją ir visą rytinį Adriatikos jūros pakraštį. Šveicarų žinios nusako, kad netrukus į Albaniją pradės verstis sąjungiečiai.

London. — Anglijos darbo unijų kongresas didele balsų didžiulia atmetė rezoliuciją, kuria norėta pasmerkti visą vokiečių tautą. Nutarta pasmerkti tik nacių režimą ir jo pakalikus.

Pablogėjo Anglių
Buklė Amerikoje

Rugsėjo 10 dieną sekr., Ickes, pareiškė, kad su Italijos pasidavimu žymiai pablogėjo Amerikos anglų bukklė.

Dabar dalis Amerikoje iškasamos anglies reikės vesti į Italiją, kur anglis begaliniai reikalinga. Todėl jau pradėti pasitarimai su angliakasių atstovais pasitarimui kaslink ilgesnių darbo valandų. Sakoma, kad Angliakasių Unijos prez., J. L. Lewis, siūlo įvesti 12 valandų darbo dieną. Manoma, kad gal visai netrukus angliakasių unijos atstovai vėl pradės tartis su kasyklų savininkų atstovais. Kada toks pasitarimas prasidės — nežinia, bet gali būti ilgai nebus delsiama, nes tai svarbus reikalas.

London. — Militariški ekspertai sako, kad naciai prie Naples turi stipresnes jėgas už sąjungiečius. Čia naciams vadovauja jau pirmiau iš Libijos ir Tunisijos išguitas gen. Rommel.

Maskvas. — Rusų raudonoji armija perėjo upę Desna ir jau visai netoli Bryansko. Rusams sekasi penkiuose frontuose. Kai kurie jų daliniai jau tik apie 80 mylių nuo Kievo.

Šią vietą ir šiam patriotingam tikslui aukoja SLA Centras ir SLA Pildomoji Taryba, ir mes linkime, kad šis žvaigždėta vėliava Amerikos padan dėse plevėsuotų amžinai!

YOU CAN'T FAIL
THEM NOW!

Every day INVASION battles are taking the lives of gallant boys fighting under the Stars and Stripes. Your dear ones—sons, husband, sweetheart, father, brothers, relatives and friends—are, or soon may be, engaged in those bloody battles where the scythe of the Grim Reaper flashes in every volley of the guns. The 3rd War Loan of 15 billion dollars must pay for the equipment, ammunition and food our boys need so desperately—and you must raise the money! Buy at least one EXTRA \$100 War Bond in September besides your regular bond purchases. Go all-out with every dollar you can scrape up and keep right on slapping every cent into the world's safest investment—War Bonds! Make the 3rd War Loan a quick success—back up your soldier, sailor or marine ALL THE WAY!

BACK THE ATTACK WITH WAR BONDS

Gerb. Amerikos lietuviai ir SLA nariai: Amerikos Trečiosios Karo Paskolos vajas prasidėjo rugsėjo 9 dieną, ir mes raginame visus Amerikos lietuvius ir SLA narius šį vaju koširdingiausiai paremti — Karo Bonų pirkti kodaugiau, kad mes visi už tai iš Amerikos valdžios gautume kreditą. New Yorke valstijoje ir kitur laike rugsėjo mėnesio pravedami vajai nupirkimui bomberių ir kitokių karo reikmenų. Nupirkę Karo Bonų ten, kur tokie vajai pravedami, užsirašykite lietuvių komitetuose, kad būtų galima lietuviams gauti už tai kreditus, atsiekimui užsibrėžtų tikslų. — SLA Pildomoji Taryba ir SLA Centras.

PRASIDEDA SLA KETVIRTO VAJAUS
ORGANIZATORIŲ LENKTYNĖS

Per vasarą SLA Ketvinto Vajaus fronte buvo puštinai ramu. Organizatoriai pamaži darbavosi pagal savo geriausias išgales. Bet tai buvo tylą prieš audrą. Štai ką pareiškia SLA 57 kuopos iš Worcester, Mass., praeituose vajuose pasižymėjęs organizatorius Pijus Račila: "Vasarai baigiantis pradėdu darbą SLA Ketvinto Vajaus fronte ir stoju į lenktynes su SLA 38 kuopos organizatorium broliu Jonu Aymanu. Tegul brolis Aymanas nemano, kad tik Brooklynė yra gerų lietuvių, kuriuos galima prirašyti prie SLA. Worcesterio lietuvių nepasiduos brooklyniečiams". Štai ir lenktynės! Bus įdomu išgirsti, ką į tai pasakys SLA organizatorių čempionas brolis Aymanas.

Praeita savaitę buvo sėkminga SLA 153 kuopos iš Du Bois, Pa., organizatoriui broliui Tammui Valumui. Jis jau su 7 nariais pasiekė pirmo laipsnio ir. žinoma, lips aukšty.

Praeitą savaitę šeši organizatoriai prirašė narių sekančiai:

T. Valunas, 153 kp., Du Bois, Pa.	4
J. Streleckis, 135 kp., Philadelphia, Pa.	2
M. Tamulaitienė, 115 kp., Wilkes Barre, Pa.	1
P. Račila, 57 kp., Worcester, Mass.	1
O. Sinkevičienė, 77 kp., Rockford, Ill.	1
I. Simokienė, 181 kp., Herrin, Ill.	1

KIEK KURIS ORGANIZATORIUS PRIRASĖ NARIŲ, KIEK
UZRASE APDRAUDOS IR KURĮ LAIPSNI PASIEKĖ

TREČIAS LAIPSNIS	Prirasė narių	Uzrasė apdraudos
15 narių ir \$7,500 apdraudos		
J. Aymanas, 38 kp., Brooklyn, N. Y.	16	\$7,600

ANTRAS LAIPSNIS	Prirasė narių	Uzrasė apdraudos
10 narių ir \$5,000 apdraudos		
A. K. Martin, 371 kp., Cambridge, Mass.	13	8,200

PIRMAS LAIPSNIS	Prirasė narių	Uzrasė apdraudos
5 nariai ir \$2,500 apdraudos		
J. Kaulinas, 238 kp., Chicago, Ill.	9	9,750
M. Tamulaitienė, 115 kp., Wilkes Barre, Pa.	9	5,350
T. Valunas, 153 kp., Du Bois, Pa.	8	2,500
J. Lekys, 43 kp., So. Boston, Mass.	5	3,000
K. P. Deveikis, 301 kp., Cicero, Ill.	5	2,750
K. F. Ernest, 371 kp., Cambridge, Mass.	8	2,750
S. Zukauskas, 68 kp., Lee Park, Pa.	5	2,500

Pirmo laipsnio nepasiekusieji organizatoriai:

J. J. Svipas, 192 kp., New Kensington, Pa.	5	1,650
A. Cibulskienė, 168 kp., Stamford, Conn.	4	1,500
K. Katkevičienė, 134 kp., Chicago, Ill.	4	1,400
J. Jokubynas, 236 kp., Toronto, Canada	4	1,250
P. Davulis, 331 kp., Nashua, N. H.	4	1,250
P. Zemaitienė, 42 kp., Grand Rapids, Mich.	3	1,100
E. Miller, 134 kp., Chicago, Ill.	3	500
M. Misickienė, 14 kp., Cleveland, Ohio	3	350
J. Streleckis, 135 kp., Philadelphia, Pa.	2	1,250
V. Adomavičius, 13 kp., Minersville, Pa.	2	1,000
A. J. Banišauskas, 321 kp., Mar Lin, Pa.	2	1,000
J. Treinis, 101 kp., Paterson, N. J.	2	1,000
B. Keblaitienė, 352 kp., Detroit, Mich.	2	900
O. Sinkevičienė, 77 kp., Rockford, Ill.	2	750
C. Preytis, 127 kp., Lynn, Mass.	2	750
A. S. Trečiokas, 245 kp., Newark, N. J.	2	750
L. A. Valkevičius, 58 kp., Hudson, Mass.	2	650
O. Gravalienė, 258 kp., Washington, Pa.	2	650
SLA 208 kp., Chicago, Ill.	2	250
A. Galinskas, 7 kp., Pittston, Pa.	1	1,000
A. Laurutanas, 63 kp., Chicago, Ill.	1	1,000
A. Kričena, 110 kp., Plains, Pa.	1	1,000
Stephany Masilionis, 212 kp., Kenosha, Wis.	1	1,000
M. Subonis, 157 kp., Youngstown, Ohio	1	850
A. Ramanauskas, 211 kp., Mahanoy City, Pa.	1	750
J. Gedraitienė, 2 kp., Forest City, Pa.	1	500
S. A. Norkus, 7 kp., Pittston, Pa.	1	500
O. Raulinaitienė, 18 kp., Westville, Ill.	1	500
J. Subačius, 23 kp., Shenandoah, Pa.	1	500
V. J. Kiličienė, 40 kp., Pittsburgh, Pa.	1	500
Al. Kaminskas, 50 kp., Binghamton, N. Y.	1	500
A. Lėpa, 50 kp., Binghamton, N. Y.	1	500
P. Račila, 57 kp., Worcester, Mass.	1	500
N. Mockus, 75 kp., Los Angeles, Calif.	1	250
J. Švelnis, 93 kp., Heidelberg, Pa.	1	500
B. Vedeikis, 124 kp., Hartford, Conn.	1	500
H. Melusky, 126 kp., New York, N. Y.	1	500
E. Šiurkaitienė, 128 kp., Carnegie, Pa.	1	500
A. S. Trečiokas, 245 kp., Newark, N. J.	1	500
K. Mačiutas, 260 kp., Chicago, Ill.	1	500
V. Gegužis, 359 kp., Dorchester, Mass.	1	500
A. Užupis, 283 kp., Coaldale, Pa.	1	500
A. Kriaučialis, 318 kp., Worcester, Mass.	1	500
Olga Sandaitė, 353 kp., Pittsburgh, Pa.	1	500
V. Stanuhonis, 23 kp., Shenandoah, Pa.	1	250
M. Šimkienė, 86 kp., Pittsburgh, Pa.	1	250
350 kp., Moundsville, W. Va. (org. nepažymėtas)	1	250
J. V. Ramoška, 354 kp., Akron, Ohio	1	250
I. Simokienė, 181 kp., Herrin, Ill.	1	150
Anna Ručinskas, 326 kp., Bristol, Conn.	1	150

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America

FRANAS BAJORAS
Editor

DR. M. J. VIKIKAS
Business Manager

YEARLY SUBSCRIPTION RATES
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
307 W. 30th St., New York 1, N. Y.
Tel.: LAckawanna 4-5529



RUGSĖJO 9 dieną prasidėjo Amerikos Trečiosios Karo Paskolos vėjus. Šis vėjus tęsis iki spalio 2 dienos. Laikė šio vėjus norima sukelti penkiolika milijonų dolerių Karo Bondus. I šį vėjų prezidentas Rooseveltas pakvietė visus Amerikos gyventojus. Reikia, jis pakvieta ir visus lietuvius.

Sąjungiečiai laimi visuose karo frontuose. Bet karas dar nelaimėtas. Jo laimėjimui reikia dar daug pastangų. Amerikai ir jos sąjungininkės reikia dar daug bombonešų, lėktuvų, laivų, tankų, kanonių ir amunicijos. Reikia mūsų ir sąjungiečių kariams pagelbėti visais galimais būdais.

Mes turime dėti visas pastangas karą laimėti. Jei karą pralaimėtume Amerikai — pralaimėtume ir mes: netektume laisvės ir netektume to smaus gyvenimo, kurį gyvename šioje Washingtono žemėje. Amerikai karą nelaimėjus — žūtų ir mūsų senoji tėvynė Lietuva. Gali būti visiškai butų išnaikinta ir mūsų visa tauta. Todėl turime prie šio karo laimėjimo prisidėti visais galimais būdais. Todėl turime pirkti Karo Bondus.

Mūsų Susivienijimas Karo Bondus jau yra pirkęs už 350,000 dolerių. SLA Pildomoji Taryba perka Karo Bondus. SLA Centro darbininkai ir Karo Bondus įvestuoja 10% savo uždarbio. Jie pasiriję pirkti ir daugiau. Pasiriję todėl, kad šis Trečiosios Karo Paskolos vėjus būtų pasekmingas.

Todėl mes raginame ir visus SLA narius bei SLA kuopas Karo Bondus pirkti. Reikia žinoti, kad Karo Bondus pirkimas, tai ne dovana. Tai tik paskola. I Karo Bondus įdėtus pinigus, jei pasitaikytų reikalus, galima atsiimti po 60 dienų, o jei lauksite bondus pribrendimo — gausite gerus nuosimėjus.

Raginame taipgi ir visus Amerikos lietuvius prisidėti prie šio vėjus. Amerikos lietuviai šiuo tarpu turi pasirodyti vieningi. Turi pasirodyti Amerikos ir Lietuvos gerais patriotais.

Mes raginame visus lietuvius — SLA narius ir ne narius — savo pirtus Karo Bondus užsirašyti lietuvių komitetuose, jei tokie komitetai jūsų miestuose randasi. Jei jūsų mieste ar valstijoje pravedama Karo Bondus vėjus nupirkimui bombonešio ar kito kokio karo reikmens — paremkite tą vėjus, kooperuokite su esamu komitetu; kooperuokite, kad komitetai pasirijimas būtų išpildytas ir kad lietuvių pinigais nupirkti Karo Bondai būtų kredituojami lietuviams.

Lai Amerikos Trečiosios Karo Paskolos vėjus buna pasekmingas! Lai Amerikos lietuviai laikė šio vėjus pasirodo kogeriausiai!

Po Amerikos Lietuvių Konferencijos

“VARDAN tos Lietuvos vienybė težydi!” Tai pasakutiniai Amerikos lietuvių konferencijos atstovų pareikšti žodžiai; žodžiai, kurie nusako, kad mums reikia vienybės, kad reikia didelių pastangų Amerikai vieningai padėti ir Lietuvą išlaisvinti.

Konferencija buvo pasekminga visais žvilgsniais. Joje dalyvavo arti 400 visos Amerikos lietuvių organizacijų, draugijų, klubų ir kuopų atstovų. I ją atsi-lankė ir gražias, reikšmingas kalbas pasakė du Suvienytų Valstijų kongreso senatoriai ir taipgi dalyvavo ir kalbėjo Lietuvos mintiseris bei abudu konsulai.

Konferencijoje priimta ištisa eilė rezoliucijų svarbiais klausimais. Konferencijoje apkalbėta daug reikalų, kaip Lietuvai pagelbėti ir Amerikai padėti. Konferencija pasiumtė Suv. Valstijų prez. Rooseveltui, sekr. Hull ir Anglijos premieriui W. Churchill sveikinimus. I konferenciją suplaukė virš \$6,000 aukomis — Amerikos Lietuvių Tarybos užsibrėžtiems darbams pravesti. Konferencija užgyrė tarybos nuveiktus darbus ir įgaliojo ją toliau veikti.

Tai buvo retas Amerikos lietuvių suskridis; suskridis, kuriame pasireiškė vieningumo dvasia, vieningi norai užsibrėžti tikslų siekti. Tokių konferencijų yra būbė mažai. Joje dalyvavo atstovai tų organizacijų, kuriuos numato reikala *dabar* veikti ir vieningai veikti. Tai bene pirmutinė Amerikos lietuvių konferencija, kurioje nebuvo partinių ar frakcinių susikirtimų — viskas ėjo geriausiai susitarimu ir geriausiais norais.

Prieš konferenciją buvo paleista paskalai, buk joje Lietuva bus parduota lenkams, buk bus pasmerkti Lietuvos valdžios Amerikoje esanti pareigūnai ir išniekintos kitos partijos bei frakcijos, kurios šios konferencijos šaukimui nepritarė. Konferencijoje nebuvo nieko panašaus. Apie lenkus ar su jais santikavimus neišsitar-ta nė žodžio. Lietuvos vyriausybės atstovai priimti su ovacijomis ir dideliu pagerbimu. Apie kitas partijas ar frakcijas nė neprisiminta. Konferencijoj kalbėta ir tar-tasi tik tais tikslais, kuriais ji buvo suaukta.

Konferencija pavyko. Dabar laikas, nesnuduoti-u-jant, veikti ir jos padarytus nutarimus vykinti. Tik taip veikiant, konferencijos pasisekimas bus didelis jos nuopelias.

Mes norėtume tai matyti. Mes norėtume, kad šiam svarbiame momente Amerikoje nesirastų nė vieno lietuvio, kuris neprisidėtų prie bendro veikimo geriems tikslams. Kad prisidėtų ir tie, kurie dar neprisidėję.

Gerai, kad ši konferencija įvyko. Gerai dėl to, kad jau laikas Amerikos lietuviams būti prisirengusiems. Juk niekas nežino, kaip greit karas gali baigtis. Bet dabar visi žinosime, jog Amerikos lietuviai gali pasirodyti vieningesni ir galingesni atlikti tuos darbus, kurie pridera mums atlikti: atlikti tuos darbus, kurių atlikimo laukia Lietuvoje nukankinti žmonės, kurių laukia svetur iš-tremti ir verginami mūsų broliai ir seserys.

Taip, vardan Amerikos ir vardan Lietuvos po šios konferencijos vienybė Amerikos lietuviuose težydi!

“Ašis” Žymiai Subraškejo

IKI ŠIOL taip pavadintą “ašį” sudarė Vokietija, Italija, Japonija ir keletas jų sandraugių. “Ašis” pačioje pradžioje karo ėjo per Europos, Afrikos ir Azijos laukus bei gyvenamas vietas ir griebė, ką tik suspėjo pagriebti. Bet jau praeitas pavasaris ypač užtraukė visai kitą gaidą: “ašis” pradėjo braškėti visuose frontuose — naciams pradėjo nesisekti rusų fronte, nacių-fašis-tai galutinai sumalti Afrikoje ir Tunisijoje. Pradėjo nasisekti japonams veik visuose frontuose. Pagaliau prasidėjo Sicilijos invazija, kuri pravesta umiu laiku ir pasekmingai. Krito Mussolinis. Krito jo fašizmas. Mussolinis už groty.

Vėl tik pastaromis dienomis pradėta Italijos invazi-ja. Pradėta lygiai jau tą pačią rugsėjo 3 dieną, kuomet sąjungiečių karo jėgų vyriausias vadas, amerikietis gen. Eisenhower, sutiko italams laiduoti paliaubas. Tų paliaubų paslaptis išlaikyta iki rugsėjo 10 dienos, ir tik tą dieną gen. Eisenhower ir Italijos premieras maršalas Badoglio paskelbė pasauliui, kad Italija pasiduoda są-lyginiai.

Vadinasi, Italija pasiduoda ir galutinai išpuola iš “ašies”. Netik išpuola, bet pasirijusi kovoja nacių sa-vo žemėje.

Kas atsitiko, reikėjo tikėtis jau pirmiau: juk Itali-jos žmonės nenorėjo šio karo — i šį karą juos įtraukė Hitlerio pastumdėlis Mussolinis. Juk buvo matoma, kaip italai “kariavo” Afrikoje, Tunisijoje, Sicilijoje ir pastaromis dienomis pačioje Italijoje: jie tik traukėsi ir pasidavinėjo nelaisvėn.

Žymiai subraškejo “ašis”. Kas dabar toliau? Dar viena pabaisa Europoje — Hitleris. Dar Balkanų valstybėlės — Vengrija, Rumanija ir Bulgarija, laurias “glamonėja” tas pats Hitleris. Bet, išnodo, kad Balka-nuose tuojau viskas gali subirėti. Juk ir laike praeito Pasaulinio Karo pirmiausiai birėjimas prasidėjo Balka-nuose.

Italijos pasitraukimas iš karo — didelis sąjungiečių laimėjimas. Šiam laimėjimui daug prasmės priduo-da visi sąjungiečių vadai. Entuziastiškai apie tai pasisakė ir mūsų prez. Rooseveltas. Bet jis pabrėžė, kad po šio laimėjimo dar ne laikas sudėti rankas ir džiaugtis. Jis sako, kad visiško laimėjimo dar neatsieks. O kad jį atsieks, reikia dėti visas pastangas. Todėl dar daugiau pastangų! Dar daugiau pasirijimo! Pasaulis nuo bru-dų apsisvalys!

Apžvalga

AMERIKA, dėdama daug vilčių i Amerikos lietuvių kon-ferencijoje, Pittsburghe, suda-rytus planus Amerikos lietu-vių bendram veikimui ir sie-kiams, sako:

“Gera valia, vieningumas, sutartinas darbas, tvirti nuta-rimai ir aiškus jų įvykdymas, nieko nelaukiant jau pačioje konferencijoje pradėtas, yra tie kertiniai akmenys, i ku-riuos sudužo ir ateity suduž visų nenaudėlių pastangos, i kurie mus ištikrųjų arčiau pri-veda prie abiejų didžiųjų sie-kimų — greitės pargalės Amerikai ir laisvės atstatymo Lietuvai”.

Konferencijoje, sutartų ir nustatytų katalikų, socialistų ir demokratinių nusistatusių tautininkų bendru veikimu, kiekvienas geras lietuvis gali tik pasidžiaugti. Lietuvių tar-pe kitaip protaujančių yra ne-daug ir jie mažai ką reikšė, o po šios konferencijos jie dar mažiau reikšmės turės. Tegul jie sau pasirenka kelius ir ei-na, kur jiems patinka, o mes visi eisime Amerikai ir Lietu-vai naudą lemančiu keliu.

GARSAS rašo:

“Klaikioje politinės atmosfe-ros vaizdoje mažos tautos vėl išgirdo drąsinantį žodį. Prezidentas Rooseveltas savo istorinėje Kanados parlamen-tui pasakotyje kalboje stipriai pabrėžė tuos kritikus, kurie sako, kad keturios laisvės ir Atlanto Carteris yra nonsensai delto, kad jie neatsiekiami. Jeigu jie, sako prezidentas, bu-tų gyvenę pusantro šimto me-tų atgal, būtų tyčiojęsi ir sa-ko, kad Nepriklausomybės Deklaracija buvo visiškai menkinė. Jeigu jie būtų gy-venę 1000 metų atgal, jie bu-tų kvatojęsi iš Magna Čarta idealų. Ir jeigu jie būtų gy-venę keli tūkstančiai metų at-gal, jie būtų juokėsi iš Mo-zės, kuomet jis atvyko iš Egi-pto su Dešimčia Įsakymų.

“Taip kalba didžiausios de-mokratijos ir stipriausios valstybės pasaulyje vadas, užtik-rindamas, kad kilnus principai bus ginami ir vykdomi”.

NAUJENOS rašo:

“Kai velnias sunegalėja, tai jis vienuoliu apsimeta.

“Taip yra šventraštyje užra-šyta ir taip gali atsitikti Vo-kietijoje, kur nacių režimui artinasi katastrofa.

“Karas Vokietijai vystosi labai nepalankiai. Ir juo tolyn, juo jis bus nepalankesnis, be-viltigesnis.

“Kai užges paskutinė vilties kibirštis karą laimėti, tai ka-tada darys Vokietijos junke-riai ir militaristai?”

“Jie, sako, Heinz Pol, prisi-mins šventraščio žodžius ir bandys “vienuoliais” apsimeti. Vadinasi, bandys sąjungin-inkams apdumti akis, kad jie yra geri žmonės, nieko blogo nemano ir yra pasiriję su pa-sauliu krikščioniškoje meilėje gyventi.

“Jei jiems tas triukas pasi-sektų, tai būtų didžiausia ne-laimė, nes po dvidešimties ar daugiau metų tie apsimetę “vienuoliai” sukurtų dar di-desnį ir geresnį “Wehrmach-tą” (karo jėgą), negu jie turi dabar. O tai reikėtų naują ka-rą.

“Vokietijos junkeriai ir mi-litaristai yra nepagydomi. Jie moka vieną dalyką, būtent, kaip geriau, kaip tinkamiau karui pasiruoti.

“Jei su apsimetusiais “vie-nuoliais” nieko bendro negali-ma turėti, tai kokia išeitis? Kas turės būti su Vokietija padaryta?”

“I tuos klausimus bando at-sakyti Heinz Pol, buvęs Ber-lyno laikraščio redaktorius, maž-daug taip.

“Šiaip ar taip, negalima lai-kyti atsakingais už karą visus Vokietijos žmones. Vienų at-sakomybė yra didesnė, kitų mažesnė, o treči — visai ne-kalti. Tačiau po karo turės būti stropiai žiurima, kad val-džia nepatektų i “pasislėpusių priešų” rankas. Pavyzdžiui, i rankas tokių, kaip Hermann Rauschning bei Otto Strasser, kurie su nacijs bendradarbia-vo ir nacijs pritarė. Nors jie savo kailį ir pakeitė, bet šir-dyje veikliausia pasiliko junke-riai.

“Vokietijoje yra priskaito-ma apie 15,000 junkerių sei-mų. Jos, sako Pol, turės būti izoliuotos, kad daugiau nebe-galėtų ugdyti vokiečiuose mi-litarizmo dvasią.

“Pol mano, kad patys Vo-kietijos žmonės pajiegs savo vidujinius priešus suvaldyti ir juos išskirti, jeigu tik bus su-teiktos palankios sąlygos ir “pasislėpę priešai” nebus pri-leisti prie vadovybės vairo.

“Turės būti pertvarkyti uni-versitetai ir mokyklos bei iš-ten pašalintas visos neciškas bradas.

“Tokias maždaug mintis Heinz Pol reiškia savo ką tik išleistoje knygoje The Hidden Enemy”.

LAISVĖS No. 212 Bimba pradeda su savim nesusi-kalbė-ti: pirmame puslapy praneša, kad “Italija kapituliuavo”, lie-tuviškaiariant pasidavė, o antrame puslapy sako:

“Todel laukti, kad angly-amerikiečių armijos greitai ei-tų pirmyn Italijoj, negalima. Ir reikia atsiminti, kad kada visa Italija bus užimta, tai ir tada prieš mus bus didžiuliai Alpių kalnai, tai yra, galingiausios priešio pozicijos. Mums at-rodą, kad jeigu angly-ameri-kiečių jėgos būtų i Italiją įsi-vertusios tada, kada Mussoli-nis nusirito, kada Italijos žmo-nės demonstravo už taiką, tai butume daugiau atsiekę. Da-bar mažas “nyktukas” kara-lius ir jo generolas Badoglio žymiai apsimano, apgavo, Ita-lijos žmones, o Hitleris pa-siuntė keliolika savo divizijų Italijon.”

Sulig Bimbos išvados, tai Italijos pasidavimas yra Ita-lijos žmonių apgavimu. Berei-kalingai Bimba nuogastauja Italijos kalnų. Amerikiečiai ir anglai perėjo per nemažesnius kalnus Sicilijoje — pereis ir Italijoje, iš jos išsavydama esan-čius vokiečius. Nesuprasdama to laimėjimo, kurį amerikie-čiai ir anglai pasiekė Italijai pasidavus, toliau Bimba vėl vapalioja:

“Taigi, jeigu nebus atidary-tas prieš Hitlerį antras fron-tas Francijoj ir Belgijoj, tai kovos Italijoj hetik neati-trauks iš rytinio fronto kelių desėtyk Hitlerio divizijų, bet vargiai jos atitrauks nors vie-ną diviziją”.

Tik ką sakė, kad Hitleris Italijon pasiuntęs net kelioli-ka divizijų, o apsisukęs vėl plepa, kad iš kito fronto ne-atitrauks nei vienos divizijos. Vadinasi, jis nesusikalba pats su savimi.

Amerikiečių ir angly išver-žimas i Italiją ir Italijos pa-klupdymas, Hitleriui yra vie-nas ir tas pats smugis. I Ita-liją atsiųstų ar siunčiamų vo-kiečių divizijų, kaip tik ir yra jų atitraukimas iš rytų fron-to, nes tos divizijos būtų bu-vusios pasiūtios prieš rusus ir apsunksinuos rusų kovas. Pagaliau, vokiečiai gerai žino, kad juos išvysius iš Italijos, nekitokis likimas jų laukia ir Balkanų valstybėse. Amerikie-čiams ir anglams lieka atvi-ras susisiekimo kelias su vo-kašius kovojantiais Jugosla-vijos ir Grekijos patriotais ir tuo pačiu sykiu visos laimėji-

“E, ŽINAI — MOTERIS!”

Rašo KATRĖ KATKEVICIENE

YRA KEISTA, kad kai kurios moterys, naudodamosi viso-mis lygiomis teisėmis su vyrais, grietiai laikosi laukimo privilegijų nuo tų pačių vyrų... Mažiausia pasakius, tai yra ne-demokratiška ir neteisinga. Kaip dabar už lygų darbą (be-veik visur) dirbtuvėse moterys gauna lygų užmokestį su vy-rais, taip moterys negali reikalauti daugiau sau “domesio” vi-same lygyame su vyrais gyvenime. Zino-ma, atskirų asmenų santikiai gali būti ir privilegijuoti iš vienos pusės, jeigu kitai pusei tas patinka, bet čia kalbu apie bend-rus santikius visuomenėje. Įdomi vieno redaktoriaus straipsnio dideliame dienrašty mintis, kad amerikiečiai niekad niekam ne-atsižadės laisvės, išskyrus savo namuose...)



Jeigu reikals teliestų tik kas pirma kur sėdasi arba kas laukia kas mokės sąs-kaity neperdaug pažįstamam mišriam bury, tai būtų “pusė bėdos”, kaip sakoma, bet kai dvejopa moralė imama taikinti ten kur yra visicms bendra atsakomybė, tai jau negerai. Jeigu kas yra menkas žmogysta, ar tai būtų vyras ar moteris, to men-kumo jokiais “pagražinimais” juk neprisidingsi: niekšas juk liks niekšas kaip buvęs!

Amerikos “gatvinė” spauda įpratina moterį laikyti “ant pedestalą” net ją tikrumoje paniekinant. Pavyzdžiui, apga-vikė, užmušikė vis turi pridėtą žodį “gražuolė”, “viliojanti” ir panašiai... Tas juk tik žemina pačią žodžio “moteris” prasmę. Tik įsivaizduokime (taip yra buvę “didžiojoj” spaudoj) tokį posakį po teismo bylos aprašymo paveiksiais: “Gražuolė ir vi-liojanti prostitutė (taip tas žodis panaudota!) liudijo apie slapta paleistuvystės biznį”, ir tt.

Senovės išbandyta moters savybės kuklumas irgi yra taip paniekinta, kad kuklumas šiandien yra padarytas tuo, ko mo-teris turinti “gėdintis”...

Zinoma, mūsų judraus ir stumdomo gyvenimo sukury yra gerai, kad moteris nebuna kaip tas mūsų Kudirkos nupieštas asmens vaizdas, kur apyvėplė mergina tik kikeną ko užklausta ir atsako tą vieną “tigi”, bet tas nereikia, kad reikia pirmiau-sia persiimti vyrų netobulumais ar nedorumais, norint save statyti “lygia”. Kodel tada nepersiimtus pavyzdiniais, aukštes dvasios vyrų pavyzdžiais, jeigu tik temokama ar tenorima sek-ti kitus?

Moteris, su visomis jos prigimtomis dorybėmis (nežiurima, kad kas ir pasiiaipo iš to žodžio) yra ir bus tuo dideliu priedu visuomenėje ir ta puse šeimynoje, kurią sudėjus su normalių vyrų savybėmis, sudaro sveiką, švnią visuomenę ir stiprų, gražų šeiminių vienetą.

Kad dažnai pasakoma “E, žinai — moteris!” daug yra ir tiesos, nors visuomeniškos ir šeimyniškos arba asmeniškos at-sakomybės ir pareigos srity negali būti jokių nuolaidų nė vie-nai pusei.

Moters vertė ir garbė yra ne vengime pareigų ir sunku-mų, bet teisingame padėjime pagal savo šindingas išgales ir išmanymą. Tik tada jaunoji karta bus savęs verta ir visas pasaulis bus skaidresnis ir laimingesnis.

Reikalauti, kad i pilies vartus tesibelstų tik skaistųs ir žibanti karaliunai, o pačiai buti apsimynusia “purvabrde”, juk būtų nelogiška. Gerai, jeigu kas tenori pasakos didvyrių ir karalių, bet tada reikia ir pačiai paimti gerą vonią prieš sė-dant ant pilies kuoro rymoti ir dumoti “apie iš Migdolų žemės atvykstantį A-1 jaunikaity”...

“Fair play”, kaip amerikoni sako, yra geru dalyku ir mo-terims netik vyrams.

mo viltys išsiblaško Vengrijai ir Rumanijai, kurios yra Hit-lerio taktininkės. Balkanų val-stybes apvalius nuo vokiečių, bus Vokietijos sumušimo smu-giu ir vokiečių įstvirtinimas Francijoj liks bereikėmis, ar-ba iš Francijos pakraščių tvir-tovių vokiečiai bus priversti ištraukti savo divizijas pasiun-timui ginti Balkanų valstybes ir tada susidarys proga ir ga-limybė anglams ir amerikie-čiams padaryti invaziją i Franciją arba Belgiją, mažes-nius nuostolius panešant ka-reivių gyvybėmis.

Nežiurint, kur vokiečiai yra mušami, yra vienas ir tas pati antras frontas. Rusija pagei-davo antro fronto vakaruose tik todėl, kad Vokietijai sus-mukus ji turėjo tikslą Balka-nų valstybes okupuoti ir jas padaryti sovietinėmis respubli-komis, o dabar tas valstybes užims anglai ir amerikiečiai ir jas išlaisvins demokratiniams ateities gyvenimui.

DRAUGAS, rašydamas apie penktųjų karo metų sukaktį, be kita ko, pastebi ir apie Lietuvos nelaimės pradžią:

“Lietuva su kitomis Balti-jos valstybėmis buvo pirmųjų karo aukų tarpe. Lenkija su Vokietija dar geruose santi-kiuose tebegyveno, kuomet Hitleris smurtiškėmis priemo-nomis atplėšė nuo Lietuvos Klaipėdos kraštą. Be to, prieš ketvertą metų Sovietų Rusiją, panaudodama apgaules politi-ką, prisidengdama sutartimis, iškėlė savo koją i Lietuvos te-

AMERIKOS LIETUVY ra-šoma:

“Sužinota iš diplomatinų šaltinių, kad Amerikos ir Ang-lijos viršminėti vadai (prez. Rooseveltas ir Anglijos pre-mieras Churchill — T.) patie-kė Stalinui Pokarinį Paktą, kuris draudžia rusams kištis i Rytus — i Pabaltijį. Už tą jų nesikišimą, alijantai siulo rusams užtikrintą saugumą jų šalies reikalų ir kviečia ben-dradarbiauti vokiečių pokari-niams šalies patvarkymu.

“Rusai yra pasiriję prie di-delių koncesijų Vidurinio ju-rose ir italai tam pritar”.

Nepriklausomos Lietuvos Vieta Busimoje Europoje ir Pasaulio Taikos Sistemoje

(Referatas, skaitytas Amerikos Lietuvių Konferencijoje, Pittsburgh'e,
1943 metais, rugsėjo 2 dieną)

Gep. Stavo Pulk. K. GRINIUS

TURINYS:

- 1) Įvadas;
- 2) Trumpa Pasaulio Taikos sistemų analizė;
- 3) Lietuvos padėties apžvalga geopolitiniu požiūriu;
- 4) Lietuvos santikiai su Lenkija;
- 5) Lietuvos santikiai su Vokietija;
- 6) Lietuvos santikiai su Rusija;
- 7) Lietuvos santikiai su Latvija ir Estija;
- 8) Išvada.

1) ĮVADAS

NEPRIKLAUSOMOS Lietuvos vieta busimoje Europoje ir Pasaulio Taikos sistemoje — tokia tema šios konferencijos rengėjai, dar liepos gale, man čia pasiūlė pasisakyti.

Nors esu kelių organizacijų narys, tačiau imuosi kalbėti vien savo vardu. Viena — nenorėjau varžyti tų organizacijų veiksmų laisvės, antra — manau, kad nuolat kintančioje tarptautinėje konjunktūroje būtų kaip ir per daug drąsu kieno nors vardu daryti politinius prognozes del telesnio rytojaus. Kaip tik del šios antros priežasties esu priverstas laikytis bendrybių, tenkinantis formulėmis, kurių vertę kaip ir nustatė sveikas protas ar mažai tekintančios geopolitinės sąlygos.

Iš viso, užsiminti pranašystė, miglotų veiksmų vertinimu, ypatingai politikoje, nėra dėkingas dalykas. Iš 10 išanksto numatytų veriantų paprastai tikrovėje įvyksta, visai netikėtai, vienuoliktas, nenumatytas. Tai yra teisinga šiaip gyvenime, dar daugiau teisinga politikoje. Šis II pasaulinis karas tokiais pavyzdžiais itin turtingas.

Galimas dalykas, kad kaip tik del šios priežasties šiandieniniai demokratijų vadai iki šiol ir susilaiko nuo per daug galutinio pasisakymo del projektuojamos Pasaulio Taikos sistemos. "No blueprint for Post-War World!" Per daug jau įvairių ir mažai stabilizuotų veiksmų lieka čia įmaišyta, per daug aistrų įvelta. Niekas, manau, neginčys, kad šioji II pasaulio krizė yra ne tiek imperialistinio merkantilizmo padaras, kiek ideologinių prietarų krizė, kova tarp totalitarinių autoritatyvų prado ir demokratinių-liberalinės sistemos.

Fašistinis pradą jau faktinai šalinamas. Ne šiandien — rytoj susilauks galo ir jo labiausiai brutališkoji atžala — neizmas. To nepaisant, neatrodo, kad krizė būtų baigta. Skersai kelio, ir tai didesniame laipsny nei 1918 metais, atsistoja **komunistinė problema**, kuri mūsų Europos padangėje praktiškai atnaujina seną kovą tarp vakarų Europos civilizacijos ir rytinio materialistinio nihilizmo.

Lietuviui ši kova nėra naujiena. Jau XIV šimtymety, Gedimino-Algirdo-Kęstučio laikais, lietuviams teko atlaikyti visą Maskvos Kunigaikštijos ekspansijos sunkumą. Anais laikais tas praktiškai reikėsi Maskvos bandymais įsikięti pravoslaviją. Šiandien tas reikiškas, ne mažiau žūliu bandymų, lietuviams įsikięti komunizmą. Abiem atvejais Maskva šiuo metodu bandė ir tebebando vykdyti savo teritorinę ekspansiją, didinti savo įtakos sferą vakarų linkui.

Panašiai kaip XIV šimtymety, Maskvos valdovai tam tikslui naudojo pravoslavus-misionierius, bei įsiekė visokių būdų už visokeriopas pažadus, pačių lietuvių tarpe silpnavalių taktikinių, taip lygiai šiandien Maskva daro viską, kad užverbuoti į komunizmą eiles galimai didesnį lietuvių skaičių. Ar paklusni lietuviškieji stalincai supranta, kad jų asmenyse moderniškoji Maskvos Kunigaikštija šiandien ir vėl susirado savo imperialistinės ekspansijos patogius įrankius?

Po 123 maskoliškosios vergijos metų ir 23 nepriklausomo gyvenimo metų Lietuva šiandien ir vėl atsidūrė senos, dviejų skirtingų civilizacijų kovos sukury. Prasidėjus su pirmais šio II pasaulinio karo šūviais, ši kova įėjo į itin mums lietuviams skaudų ruostą 1940 metais birželio mėnesį, kai Lietuvai užlejo iš rytų atėję pulkai. Kova tik įpusėta. Manding sunkesnės dienos Lietuvai dar laukia ateity.

Tiesa, kovoje stovime ne vieni: panašioje padėty yra mūsų kaimynai, gal net gero Europos dalis. Be to, Lietuvos nepriklausomybė turi ir galingų užtarėjų — pirmiausia šio krašto didįjį prezidentą F. D. Rooseveltą ir D. Britanijos galingąjį ministrą pirmininką W. Churchillą, jau 1941 metais savo parašais patvirtinusių laisvės idealais inspiruotą ir jų paskelbtą dokumen-

tą, Atlanto Čarteriu vadinamą. Tiesa, Atlanto Čarteris nėra specifinė Lietuvai taikoma deklaracija. Gal visai sąmoningai jos autoriai ir norėjo tenkintis bendrybėmis, o betgi jo visiškai pakanka, kad žmonija galėtų su pasitikėjimu ir viltimi žiūrėti į ateitį, kad mums lietuviams žodis "Laisva ir Nepriklausoma Lietuva" nebūtų tuščia svajonė.

Tačiau ir geriausi draugai ir užtarėjai nieko nepadės, jei mes patys, lietuviai, nesiurpinsime savo krašto likimu, nesisidabruosime jo atstatymui, neparodysime pasauliui, kad tikrai esame verti būti Laisvos ir Nepriklausomos Lietuvos tėvynainiai.

Matydamas Pittsburgho Konferencijos šukį gausiai pasekusių išsiviją, jaučiau Amerikos lietuvių esant ant tikro kelio; jaučiau, kad čia Pittsburghe bus padėti metmenys tikrai milžiniškam darbui pradėti.

O konferencijos šukis ištikrųjų gražus, vykusiai supintas į vieną neišskiriamą vinjetę, kurioje ir šiam kraštui priderančios pareigos ir nuosirdus susirūpinimas mūsų sena tėvyne gražiai harmoningai derinasi.

2) TRUMPA PASAULIO TAIKOS SISTEMŲ ANALIZĖ

Man nepersenai būnant Rochestery, vieno amerikoniško laikraščio korespondentas paklausė mane, kaip aš vaizduojusi busimąją Europos susitvarkymą. Mano bendrakalbiui, regimai, rūpėjo Europos tautų taikaus sugyvenimo šansai, gal but, net keliai III Pasauliniam Karui išvengti.

I jo klausimą aš nedvejodamas atsakiau, kad busimosios taikos šansus savo rankose laiko Didžiosios Demokratijos (U. S. A. ir Anglija), kurios ir vėl turi būti pasirūšusios eiti suvaldyti eventualų agresorių.

Kitais žodžiais, pasaulio busimoji taika priklausys nuo kolektyvaus saugumo efektyvumo, kame abi angliskai kalbančios demokratijos turės imtis tikrai rimtų pasizadėjimų, tam tikrose sąlygose kartu su kitais kariškia įjega pasipriešinti eventualumam agresoriui. Prie tokio susitvarkymo nebūtų kliūčių eiti ir iki visiškų Vokietijos nuginklavimo. Kolektyvaus saugumo sąvoka betgi nereiškia, kad ji jos sistema įeina įvairių valstybių ginkluoti kontingentai bus laikomi kokiame ar tarptautiniame žardy "iki pareikalavimo", ar kad vadinamos mažos valstybės, didžiųjų saugojamos bei ginamos, galės sau ramiai tarpti. Praktikoje tokia sistema tikriausia pasireikš išsime "savitarpės paramos paktų" deriny, o atskiros kariuomenės kaip buvo taip ir liks savuose kraštuose. Greičiausia, visa sistema bus pagrįsta regionaliniais saugumo kompleksais, kurie, savo ruožtu, ir nelygu geopolitinės sąlygos, kombinuosis į didesnius derinius. Istorinis objektyvumas verčia konstatuoti, kad jei 1918—1919 metais nedidelė ir stipni ginkluota Lietuvos kariuomenė savo uždavinį atliko, tai tik dėka to, kad ji faktinai kariavo tam tikroje koalicioje, nors formaliai sutartimis ir nepatvirtintoje.

Išvadoje noriu pasakyti, kad busimoje Europoje Lietuva, ar kita kurį, panašaus masto valstybė, be kariuomenės, tikriausia neapsieis. Bet ji neliks viena, izoliuota. Ta pačia proga pravartu priminti, kad rūpintis del savo sveikatos anaipol nereiškia pavojaus kitam. Ta aplinkybė, kad Lietuva rūpinasi savo saugumu, dar nereiškia, kad Lietuva planuoja "agresiją" prieš savo kaimynus ar ruošiasi užleisti "agresijos bazę" kam nors kitam. Sakysim, kai kurie Sovietų simpatikai nuėjo tiek toli, kad dargi pačią nepriklausomą Lietuvos idėją laiko nepriimtina. Girdi, ir vėl "sanitarinė juosta"!

Panašiai protaujant galime dasikalbėti "ad absurdum". Net ir tokią Kanadą ar Meksiką, Amerikos atžvilgiu, galėtume pavadinti "sanitarine juosta". Tokiu epitetu galima, apskritai, pavadinti bent kurį kaimyną.

Grįžtant prie saugumo, reikia turėti galvoje dvi pagrindines ir skirtingas aplinkybes: taikos metu turimos ginkluotos įjegos ir potencialus krašto pajėgumas. Ši aplinkybė ypač išsidėmėta toms tautoms, kurias likimas pastatė tarp milžiniškos Rusijos ir agresingos Vokietijos, taigi ir Lietuvai. Šio karo praktika parodė, kad mažos valstybės gali pasiremti tik tomis įjgomis, kurias jos turi čia pat, po ranka. Tokia Lenkija, Norvegija ar Belgija, pav., šiandien gailisi beprasmiškai sukišusius daug energijos ir pinigų į visiškai nespėjusią pa-

sireikšti karo pramonę. Visi žino, kad lenkų, norvegų ir belgų karo pramonė, jau pirmomis karo dienomis, buvo vokiečių aviacijos sudaužytos, o už kelių dienų ir užimtos. Be to, lenkai su norvegais neturėjo laiko ir susimobilizuoti. Vos-vos spėjus pasipildyti, jiems teko kariauti su tuo, ką jų vadovybė, iki karo veiksmų pradžios, turėjo po ranka.

Išvada: Net ir kolektyvaus saugumo sistemoje kiekvienas kraštas bus įpareigotas gintis nuo agresoriaus ir žut-but laikytis iki ateis sąjungininkų pagelba. Tai išdėmėtina ypač Pabaltijui.

(Užbaiga bus)

Ukininkas

VAKARYKŠČIAS ir šiandieninis ukininkas skiriasi taip, kaip diena nuo nakties. Nuo amžių Lietuvos ukininkas buvo atskirtas nuo pasaulio, kaip jis, dalinai, yra ir atskirtas šiandien. Didesnėje daly Europos, nekuriuose metų dalyse, susisiektas negalimas ir tas daro kaip užtvartą nuo pasaulio. Nepriklausoma Lietuva bėgy 22 metų pagerino ukį iki 38% po rusų carų valdomos Lietuvos. Lietuvos ukininkas ir jo darbingumas, žemės gerumas, jos pagerinimas pagal žemdirbystės mokslą lengvai gali maitinti apie keturias dešimtis milijonų žmonių.

Amerikos ukis ir ukininkas yra pakilęs jau 75% aukščiau už europiečius. Čia susisiektai yra gana geri ir dažnūs; yra čia vietų ir kur berods negalima susisiekti tam tikrais metų laikais, bet tai jau tik imtis.

Amerikos ukininkas buvo atskirtas nuo civilizuoto pasaulio lygiai, kaip ir Europos ukininkas. Fordui išradus pigius ir po visokių kelių parankius automobilius, ukis pažengė jau didelį žingsnį pirmyn. Vėliau, atsiradus ir traktoriui, ukis pašoko 50% daugiau į kairę. Delto Fordas yra didžiai gerbijamas pas ukininkus ir šiandien. Kasgi nežino jo visokių mašinų vis del ukio ir ukininkų gerovės? Fordą pasekė keli kiti ukio mašinų išdirbėjai, ir Amerikos ukis yra toje vietoje, kur lengva visokių gėrybių užauginti del vieno biliardo žmonių su tais darbininkais, kurie yra jau likę nuo šio karo.

Mes turime tik per daug politikierių ir sukčių, kas daro kainų kilimą valgomų produktų rinkoje. Pas mus nėra trūkumo mėsos nei duonos, pieno, bulvių, jau nekalbant apie daržoves, kurių yra kasmetas pervišis milijonais tonų.

Budavo paštą-krasą gaudavome kartą į savaitę. Tai buvo labai gerai ir greitai. Šiandien jau gaunama kartą į dieną dienraščiai ir visi kiti siuntiniai. Budavo jei ukininkas pasirengia į miestą, tai kitam net plaukai pasistoją: keldavo vidurnaktį ir miestą pasiekdavo tik per pietus, jei buvo 25 mylios. Išsipaardavęs, apsipirkęs sugrįždavo namo dažniausiai sekančią dieną. Reiškia, per visą naktį reikėjo būti kely. Orui sublogėjus, kiek tai vargo ukininkas panešdavo. Antra, tamsumas kely pas ukininkus buvo didžiausia bėda. Šiandien tas pačias 25 mylias suvažinėja į dvi valandas ir grįšta pietums namo, be jokio nuovargio, nes važinėjimas automobiliu arba sunkvežimiu neapsakomai pagerino susisiekimą su miestu. Ir tas pats automobilis pagerėjo 75%. Vasarą ventilatoriai, žiemą šiluma, jau nekalbant radio ir kitus pagerinimus. Tai dvidešimto amžiaus stebuklai.

Mieste seniau niekas nelaukė ukininko, nes nebuvo galima dažnai su juo sueti: jo niekas tuomet ir nepaisė. Šiandien yra jau kitaip: ukininkas gali savo produktus atvešti į miestą rytė ir išvažinėti po namus laiku, be jokių sunkenybių. Miesto gyvenotojas gauna šviežius produktus kasdien, išimtis yra tik su didmiesčiais.

Darbas uky yra visai permainingas savo veidą: viską užėmė mašinerija, kurią gali valdyti ir vaikai ar net seneliai, išsilavinę ukio darbams. Dalgis yra jau tik muziejaus lentinose — jo vietą užėmė šieno pjovimo mašina. Tas pats yra su spragilu, pjautuvu ir šakute mėšlams kratinėti. Bet laikinai sulaukė arklio ir mulo išnykimą šis karas. Traktoriaus jau buvo pastumęs arklių ir zoologijos sodą. Karvė tačiau dvigubai pasididino Amerikos uky: ji reikalinga nuo užgimimo iki mirties visiems gyvunams. Antrą vietą užima višta, kuri yra jau prasiplatinus per paskutinius du metus net 20% daugiau, negu kada nors pirmiau.

Mašinerija uky pagerėjo per praėjus penkis metus. Javams pjauti-kirsti mes sulaukėme mašiną, kuri rugius ar kviečius nupjauna, suriša ir į rikes sunėša. Manėme negalį atsigėrėti tuo, bet neseniai mes vėl pamatėme mašiną suvienytą į vieną: pjauna-kulia ir į maišus supila grūdus dirvoje. Seniau reikėjo daug žmonių po stogą ar prie kugių kulimui, jau nekalbant apie dulkes, kurias visi turėjo sugerti kuiliant javus.

Sveikatos Skyrius

Šį skyrių, pašvęsta SLA narių sveikatos reikalams, redaguoja DR. S. BIEZIS, vyriausias SLA daktaras-kvotėjas, bendradarbiaujant SLA Sveikatos Komisijos nariams ir kitiems lietuvių gydytojams bei sveikatos žinovams.

Dyzenterija

Rašo DR. A. MONTVIDAS

PRAEITO karo metu aš netekau jaunosios savo sesers. Ji mirė vokiečių okupacijos laiku nuo dyzenterijos. "Nei daktaro, nei vaistų negalėjome gauti", rąšė man motina.

Bacilinė dyzenterija praeito karo metu, kaip rašo Anglijos daktaras P. H. Manson-Bahr, buvo antroji iš eilės liga, kuri kankino kariuomenę. Gallipolio mušis buvęs pralaimėtas tik del jos. Ši liga pasireiškia baisiomis epidemijomis kas ruduo ir kas pavasaris šiaurinėje Afrikoje, Indijoje, Malajoj, Irake, Pacifiko salose ir Brazilijoje. Ji plačiai žinoma ir Artimuosiuose Rytuose. Karo metu, kada kariuomenė ir gyventojai kilnojami iš teritorijos į teritoriją, liga išsėšiojama plačiai. Mat, apie 20 nuosimtis pasveikusiųjų nėra liuosai nuo bacilų per kelis mėnesius ir gali apkrėsti kitus. Kad išvengtų apkrėtimo, sirgusieji dyzenterija turi rupintis rankų švarumu. Ypač po išėjimo laukan reikia jas gerai muilu ir vandeniu nuplauti. Sergančiųjų ir sirgusiųjų išmatos yra pavojingos. Jeigu jos atsiranda tokioje vietoje, kur musės gali prieiti, pavojus yra didelis. Musės lenda prie valgomų daiktų ir gali juos apsėti dyzenterijos bacilais.

Prezidentas F. D. Rooseveltas ukiui pridavė daugiau pagerinimų vienas, negu visi pirma jo buvę šios šalies prezidentai. Rooseveltas sumanumui, ukis sulaukė gerų kelių, kuriais mes važinėjame automobiliais. Milijonai žmonių prie kelių išrinko ukmenis nuo ukio laukų, sudaužė ir į kelius sudėjo. WPA progreme tokių kelių nutiesė netoli pusę milijono mylių. Antra, ukis gavo nuo prez. Roosevelto AAA. Tas pagerino ukio laukus, pievas ir dirvonus, kur jau buvo tik kukalių dirvonai. Ukininkus paskatino pagerinti savo dirvas, žinoma, ir pagerino net 60%. Tai padaryta daug gero.

Prezidentas Rooseveltas ukį apšvietė: jis pasirūpino, kad ir ukininkas turi turėti elektros šviesą ir jos srovę del daugelio mašinų varymo. Tas jo praveistas projektas davė šaliai uky 30% elektrizacijos. Sunku viską suglaustame straipsny suminėti, kuomet galima tomai surašyti visokiais tik Roosevelto prezidentavimo dešimties praeitų metų ukininkų pastumėjimo pirmyn klausimais.

Ukininkas šiandien yra savistovis: jis tik žiuri, kaip pralenkti savo kaimyną ir gauti pirmą kartą už išstatytus rinkoje savo gaminius. Tą gavęs, jis parduoja viską už daug didesnę kainą. Kasgi nežino "Mėlynojo Kaspino" (Blue Ribbon) gaminių, arba 4—14 Club, kurie yra po visą šalį išsiplatinę?

Ukininkas Amerikoje turi ateitį: jis yra tas, kuris turi progos gyventi ir jo gyvenimas yra garbingas, nors gana painus, nes tai yra profesija, o ne kas taip sau. Turi išbūti nors porą metų kolegijoje, jei manai turėti pasisekimą uky. Visose žemdirbystės mokslo šakose turi bent vienoje specializuotis, kad gerai sektųsi gyvenime irtis.

Galima mokslas pasiekti ir namie gyvenant, jei esi baigęs vidurinę mokyklą korespondencijos keliu ir nereikia nieko mokėti: gauni lekcijas laiškais kas savaitę ir vieną kurį kursą užbaigus, duodama palidijimas, jog ji esi studijavęs.

JONAS J. NIENIUS.

Ruduo

Šaltas vėjas šiaurys ėmė pusti nakčia.
Edgar Poe.

Pernakt sapnavos baltos drobės.
Per drobes aš toli nueičia.
Tiktai mane ruduo jau grobia...
Ir paukščiai ir draugai apleidžia...

O buvo žemė šalto rubo,
Žydėjo kalnuose margai ten.
Dabar visi apleisti skuba,
Draugai, ir paukščiai, ir mergaitės.

Einu — ir paupiai ne tokie,
Ir valtyis suverstos prie kranto.
Lieku nuo sukurio atokiai,
O paukščiai skrenda, skrenda, skrenda.

Išgers kiti tą midų.
Lieku palieku suksimrėtę.
Kažką ten su šopeniu lydi,
O lapai krinta, krinta, krinta...
ANTANAS MIŠKINIS.

Tų bacilų esama kelių rūšių: šiga bacilas, Flexner bacilas ir Sonne bacilas. Tai tyrinėtojų vardai, kurie surado ligos priežastį. Šitie bacilai yra pavojingiausi ir nuojų dažniausiai apsergama. Ypač kūdikiams. Pas juos pasileidžia viduriai, vėliau įvyksta konvulsijos, apmirimai ir mirtis. Flexerio bacilais apskrėtusieji serga lengviau ir ligą dažnai pasidaro chroninė. Ligonis gydomas Flexnerio serumu ir kitais budais. Nuo Sonne bacilų paprastai sirgimas dar lengvesnis, tačiau kartais tokis pat kaip ir nuo šigos bacilų.

Kad sužinojus ligos priežastį yra tiriamas ligonio kraujas ir išmatos. Jei tyrimas daromas ne umai, ne pačioj ligos pradžioj, jis gali nieko neparodyti. Liga gali eiti tokį greitą kursą, kad ligonis miršta į porą-trejetą dienų, arba gali pasveikti pirmiau, negu tyrimo rezultatai bus žinomi.

Bacilinė dyzenterija pasireiškia karščio pakilimu, viso pilvo skaudėjimu ir opumu, apsvaigimu ir dažnu vidurių ėjimu — kas valandą arba netoli tiek dažnai. Išmatos gleivėtos, kraujuotos, ir jeigu jose matosi žalsvos plėvės, popierai blogi. Dar blogiau, kada ligonis ima žąksėti. Tai mirties ženklas.

Baciline dyzenterija apsirgusieji gydomi yra sulfaguanidinu gana sėkmingai. Flexnerio ligoj ir serunas vartojamas. Gali būti reikalingos kraujo transfuzijos ir surus ir cukriniai skiediniai. Žodžiu, tai jau gydytojų reikalas. Kadangi ligonio srovys sparčiai puola ir kunas sausėja, ji reikia girdyti arbatomis, zupių skysčiais ir šerti kisieliais. Pienas netinka.

Kada dyzenterija paėina nuo apskrėtimo ameba histolytica, gydymas yra kitokis. Įvairūs kiti vidurių paledimai įvyksta nuo įvairių priežasčių. Taigi ne kiekvienas vidurių paledimas yra pavojingas.

Iš karo frontų grįžusieji gali parvešti ligų, todėl bukime atsargesni ir bandykime su sveikatos reikalais arčiau apsaipazinti.

Dabar Reikia Vaikus Aprupinti

Rašo DR. A. MONTVIDAS

KADA vaikai mokyklos nelanko, yra patogus laikas jų sveikata pasirupinti. Jeigu tonsilai ir adenoidai yra blogi ir buvo patarta juos išimti, bet buvo atidėta, kad nesutrukdyti mokyklos lankymą, tuomet yra patogus laikas nesveikumą prašalinti. Po operacijos vaikas turės ganėtinai laiko sustiprėti pirma, negu reikės vėl į mokyklą grįžti.

Dabar yra patogus laikas pasirupinti vaikų dantimis, akimis, ausimis, iširti ar jie yra pilnai sveiki.

Inkstų, širdies ir plaučių ligos pasilieka pas vaikus nepastebėtos, kada dar jos duodasi prašalnimui.

Jeigu vaikas yra jaunas arba dar kukdikis, reikia iširti, ar jis turi atsparos difterijai. Tyrimas lengvas, nes tik į odą biskutis vaistų įleidžiama. Jei atsparos nėra, ji padaroma skiepais (toksoidu). Kiekvieną sykį, kada vaikui gerkle suskauda, ir tėvai ir gydytojas abejoja apie difteriją. Gydytojas gali iširti, bet ne tą pačią dieną, o pavojus laukti yra didelis. Kodel tad neapsaugoti kiekvieną vaiką nuo difterijos? Ateis ruduo, prasidės sirgimai slogomis ir gerklių įdegimais ir kiekvieną sykį reikės bijoti, ar tik ne difterija vaikas serga.

Reikia ir nuo raujų kiekvieną kūdikį ir vaiką apsaugoti skiepais. Raupams gydyti jokių vaistų nėra, tik galima yra apsaugoti, kad jų negautum. Vienus skiepai apsaugoja visam amžiui, kitus 6, 7 arba 8 metams. Todel išmintinga yra skiepytis bent kas 7 metai. Pietinėse valstijose ir tose vietose, kur civilizacijos nedaug yra daug neskiepytų žmonių. Raupai ten žinomi. Dabar, kada gyventojai emigruoja, liga gali būti išnešiota. Dabar yra didelis reikalas ne tik vaikus skiepyti, o ir patiems dar sykį skiepytis.

Džiova ir pas vaikus ir pas suaugusius tik tada pastebima, kada yra žymiai pažengusi. Iš džiovos bakterijų padarytu skysčiu — tuberkulinu galima yra patirti, ar esama kune džiovos. Tyrimas lengvas, neskaudinantis. Jeigu jo daviniai teigiami, tuomet jau reikia ir X-spindulius ir kitas priemones pavartoti ligos įsiekijimui. Jeigu ji ir nerandama, vaikas yra linkęs ją gauti ir jam reikalinga yra tinkamai sveikata sustiprinti.

Aš nesu entuziastas ir negaliu tikrinti, kiek yra vertas vaikų apsaugojimas skiepais nuo kokliušo. Skiepijimas vis plačiau vartojamas ir esama labai skaitlingų pranešimų apie patikėtiną apsaugą. Kadangi skiepai nieko blogo nepadaro, o apsaugo nuo kokliušo mažu ir suteikia, todėl ir juos verta pavartoti.

SLA Reikalai ir Veikla

SLA Narių-Veikėjų Ir Pildomosios Tarybos Pasitarimas Pittsburghe

PO AMERIKOS lietuvių konferencijos, rugsėjo 3 dienos vakare, William Penn viešbuty, Pittsburgh, Pa., įvyko SLA Pildomosios Tarybos ir konferencijoje dalyvavusių SLA narių-veikėjų pasitarimas, kurį sušaukė Pildomoji Taryba.

Susirinkime dalyvavo visa Pildomoji Taryba, Tėvynės redaktorius ir apie 65 SLA nariai-veikėjai. Susirinkimui pirmininkavo SLA prez., F. J. Bagočius. Susirinkimas pradėta lengvu pobūdžiu: humoristinėje formoje prez., F. J. Bagočius, supažindino visą Pildomąją Tarybą, redaktorių su nariais-veikėjais ir visus susirinkime dalyvavusius narius vieni su kitais. Kurį prezidentas nepažino — patys save susirinkimui persistatė.

Vėliau SLA sekr., dr. M. J. Vinikas, patiekė apkalbėjimui šiuos klausimus: 1) Pagyvinimas vajuos; 2) Sunkumai kuopose dėl finansų sekretorių; 3) Didėsni kontrolavimas pašalpos skyriaus; 4) "Kareivių Duoklių Fondas"; 5) Senieji apdraudus skyriai; 6) Uždarbio padidinimas; 7) Jaunimo pritraukimas prie mūsų Susivienijimo.

Visais šiais klausimais kalbėjo ištisa eilė dalyvių. Ypač plačiai išsireiškė dėl stokos žmonių, kurie galėtų atlikti finansų sekretorių pareigas kuopose. Veik visų nusiskusta dėl stokos jaunimo, kuris išėjus karo tarnybon ir kuris buvo pradėjęs pavaduoti senesnius veikėjus. Pasakyta, kad finansų sekretoriams galėtų nemaža pagalbėti užrašų sekretoriai.

Kaslink vajuos, mūsų veikėjuose yra stiprus nusistatymas, kad šis vajuos turės būti pasekmingas. "Iki šiol vajuos dar nėra įpusėjęs", — pareiškė ne vienas veikėjas. Neįpusėjęs dėl to, kad vasaros karščiuose nebuvo galima tinkamai veikti, o kuomet ateis vėsesnis oras — vajuos žymiai pagerės. Dirva gavimui naujų narių yra plati. Veikiančiųjų yra nemaža. "Aš tikiu, kad šis vajuos nebus blogesnis už pirmiau buvusius", — pasakė ne vienas veikėjas.

Gyvai svarstyta ir kiti aukščiau paminėti reikalai. Susirinkimas baigėsi apie 12 valandą nakties. Baigėsi gražioje nuotaikoje. Ir ištisus, buvo smagu susitikti su SLA nariais-veikėjais, atvykusiais į Amerikos lietuvių konferenciją. (Pačioje konferencijoje, tikrai spėjama, buvo apie 200 SLA narių, kurie atstovavo kuopas ir buvo išrinkti iš kitų organizacijų konferencijos atstovais.)

Susirinkime jokių nutarimų nedaryta, o tik pasitarta-pasikalbėta ir gerokai susicementuota geresniam veikimui ateity.

"Pildomoji Taryba, sušaukusi šį pasitarimą, padarė gerą dalyką", — teko girdėti išsitarant kai kuriuos veikėjus, besikirstant šio posėdžio.

Taip, tai buvo geras dalykas! But gerai, jei ir dažniau panašūs pasitarimai įvyktų, nes tokiuose pasitarimuose galime pasitarti savos organizacijos reikais ir nustatyti tolimesniame veikimui sekmingas gaires.

Kadangi šio posėdžio buvo vedami oficialūs užrašai, tai tikiu, kad apie jį plačiau praneš SLA sekretorius.

KORESP.

S.L.A. Kuopų Veikla

Rockford, Ill.

IS SLA 77 kp. veikimo

SLA 77 kp. susirinkimas įvyko rugsėjo 5 d., kuriame buvo išduoti raportai iš Amerikos lietuvių konferencijos. Susirinkimas buvo gana gyvas ir entuziastiškas.

Susirinkimas atidarytas paprastu laiku. Išsakuos kuopos valdybos vadošaukį, pasirodė, kad mūsų sesė vice pirmininke dar nesirandą. Jau bus šeši mėnesiai, kaip sesė Cepulienė turėjo sunkią operaciją. Ji jau "senai" atsisakė nuo pašalpos ir jau rengiasi vėl grįžti prie savo užsiėmimo — moteriškų drabužių siuvimo.

Sveikiname sesę Cepulienę, pergalejusią sunkią ligą ir linkime jai geriausio pasisekimo jos bizny, ir tikimės vėl matyti SLA 77 kuopos susirinkimuose ir veikloje.

Ligonų lankytojų raportais pranešta, kad brolis Erantas serga jau virš du mėnesiai ir pagalios pasidavė į senatorių. Širdingai linkime broliui Erantui greitai pasitaisyti.

Pikniko raportas atidėtas iki sekančiam susirinkimui. Priežastis ta, kad mūsų senam kuopos veikėjui ir išdininui Jonui Usui, nežina kaip ten pasisekė padauginti kuopos pikniko jeigas. Raportas buvo toks: Gryno pelno \$217.97, o išdinininkas sako: "Pas mane randasi \$223.32".

Dabar bus biskį galvosuko iki surasime kokių būdu Usas priaugino tuos \$5.35 daugiau. Už tai brolis Usas bart daug negavo: visi sutiko patvirtinti tai "misteriją" ir raportuoti sekančiame susirinkime. Turiu pažymėti, kad panaši "misterija" buvo įvykus apie 22 metai atgal, tik tą kartą buvo \$50 daugiau pas broį Usą ir jis nedavė kuopai ramybės iki nesurado.

Prie šios progos noriu pasakyti, kad padaryti virš du šimtu dolerių pelno, tai jau nepaprasta, nes kuomet sumanėm rengti pikniką, tai buvo klausimas "žuti ar buti". Jau nimo nėra, gazolino irgi višaisi mažai, tai kaip galėsime bent kokį biznį padaryti. Bet nežiurint visa to laimėjome, pasidėkojant mūsų nuoširdiems veikėjams ir geradariams.

Štai mūsų nuoširdūs geradariai, kurie aukoję įvairių dovanų ir jį didžiulia buvo išleista laimėjimui ir vien tas davė pelno \$60. Kitos dovanos dar paliktos kitam kartui. Šiems visiems aukotojams S. L. A. 77 kp. taria širdingai ačiū:

Wm. Grubel sv. miltų, Wm. Gernis dėžė alaus, P. Aleksynas \$2 pinigais, Mrs. Chopulis \$1 pinigais, J. Usas \$1 pinigais, Mrs. Merkelienė prie-galvį, rankšluostį ir bufetinį setą, J. Gritz kavos svarą, Mrs. Višniauskas pyragą, — s.

Šimaitis kvortą džinės, Mrs. Andriauskas du rankšluostius, Mrs. Miklas namie darytą surį ir lašinių, P. Šimaitis galioną vyno, Mrs. Gustaitis rankšluostį ir prausimuisi abruselį, Mrs. Širvinską du drabužių pakabikus, Mrs. Bacevičienę pyragą, Mrs. Jonienę lietuvišką kugelį.

Taipgi esame dėkingi šioms broliams ir sesei Sinkevičienėi, kurie nors nebuvo rinkti dirbti, bet reikalui esant liuosnoriai atėjo dirbti, ypač daug pagalbėjo brolis Edvard Širvinskas: automobilii nuvežė ir parvežė visokius reikmenis.

Toliau sesė Šimaitienė išdavė raportą iš Amerikos lietuvių konferencijos, padėkodama SLA 77 kp. už suteiktą progą dalyvauti toje įspūdingoje ir istoriškose konferencijoje. "Nors kelionė buvo varginga ir pusėtinai nusikamavom iki pasiekėm Pittsburgh, Pa., bet konferencija buvo gausinga. Delegatų suvažiavimas, jų vieningumas ir jų prakildinys siekiai mane atgaivino".

Raštišką raportą išdavė antra delegatė, sesė Širvinskienė. Ji pasakė tik savo įspūdžius ir kokią reikšmę jį padarė. Pasakodama tuos įspūdžius, negalėjo susilaikyti nuo asarų. Taipgi ir susirinkusieji jai padėjo. Raportai priimti.

SLA 77 Kp. Korespondentas.

Chicago, Ill.

A. a. Jonas Grigaitis, SLA 226 kuopos išdinininkas

Nelaimė skaudžiai užgavo SLA 226 kuopą: besirdė mir-tis išplėšė iš šios kuopos narių tarpo broį Joną Grigaitį rugpjūčio 27 dieną.

Velionis buvo labai populiarius ir turėjo plačią pažintį, kaip tarpe lietuvių, taip ir amerikonų, nes jis priklausė prie įvairių draugijų bei klubių: Chicago's Lietuvių Draugijos, SLA 226 kuopos, Morning Star Klubo, Humboldt Park Polit. Klubo ir Royal League (amerikoniško), ir kiekvienoj draugijoje buvo veiklus narys.

Šios kuopos išdinininko pareigas jis ėjo per pastaruosius 6 metus, iki pat mirties. Todėl ir kopolyčia, kur jis buvo pašarvotas, kiekvieną vakarą buvo kupina. O jau vainikų, tai nuo pat karsto abiem pasieniais iki durų — net 45 vainikiniai! Keletas buvo iš Wisconsin valstijos ir Kanados.

Rugpjūčio 31 d., apie 1:30 val. popiet, prasidėjo iškilminga, bet gėdulinga ceremonija kopolyčioj, kuri buvo pilnutėlė žmonių. Humboldt Park Klubo nariai išsiriškė abiem pasieniais. Pasizymėjęs Chicago's lietuvių dainininkas, Algirdas Brazis, pasirinkęs dainas ir pritaikęs tokiam momentui balsą, padainavo lietuviškai ir angliškai. Jo balsas buvo stiprus, pilnas melodijos ir gėdulingas. Klausytojai buvo labai sujaudinti.

Dr. A. Montvidas įspūdinga kalba apibūdino velionio visuomeninius darbus, kaip tarpe lietuvių, taip ir amerikonų, jo pavyzdinę šeimyninį gyvenimą ir biznišką talentą. Antras kalbėjo amerikonas, velionio apilinkės bloko kapitonas, kuris labai gražiai atsiliepė apie a. a. Jono Grigaitį: "Jo talentą, sumanumą organizavime blokų ir zonų, kada Civilian Defense organizacija Chicagoje buvo įsteigta. Todėl velionis ir buvo išrinktas vienos zonos kapitonas. Trečias kalbėjo, tai amerikoniškos Royal League atstovas, kuris skaitė iš knygos maldą, pritaikintą tos draugijos mirusiems nariams.

Pasibaigus ceremonijai, žmonės išsiriškė į karo stoties karo atsisveikinti su velioniu, ne žodžiais, o tik mintimis, ant visados. Priėjau ir aš.

Daug sykių su Jonu atsisveikinau pirmiau, tačiau mes ir vėl į trumpą laiką susitikom. O dabar —

Akys užmerkto, Rankos ant krutinės — Pašauktas ant ilgos, Ilgos nakvynės...

Taip, jau daugiau nebesimastysime, jau daugiau neplanuosime del mūsų kuopos, del Susivienijimo gerovės. Kaip mūsų kuopa, taip ir kitos organizacijos, net visa northsidės apilinkė, neteko pasišventusio, energingo veikėjo a. a. Jono Grigaitio asmeny.

Natūralu mirti senam; Labai labai skaudu jaunam...

Virš 50 automobiliais buvo velionis nulydėtas į tautines kapines, kur iškilmingai įleistas į jo amžinasties namą.

Tebuna lengva jam šios šalies žemėlė!

Vel. Jonas Grigaitis gimė ir augo Lietuvoj, Parašiupkos kaime, Sasnavos parapijoje, Mariampolės apskrityje. Šioj šaly išgyveno virš 30 metų. Velionis buvo laisvų pažiūrų, vedęs ir išaugino vieną dukrelę, Aldoną, kuri priklauso berods, prie kelių chorų ir dalyvauja koncertuose.

Per pastaruosius 10 metų velionis užlaikė sekmingą užiegos biznį, po numeriu 3800 Armitage Ave., šiaurinėj miesto daly. Prie šios įstaigos jis dar turėjo dvi svetaines: vieną didelę, antra mažesnę. Šiose svetainėse mūsų kuopa ir kiti klubi bei draugijos laiko savo susirinkimus, rengia

koncertus, šokius, perstatymus ir bankietus. Tai yra northsidiečių lietuvių centras. Velionis taip pat turėjo nusipirkęs pusėtinai didelį ukį Wisconsin valstijoje.

Kartais žmogus stebiesi, iš kur velionis sėmė tiek energijos visuomeniniuose reikaluose veikti, kuomet jis buvo taip užimtas savo bizniu? O gal tas jam pakenkė, gal tas jį ir greičiau pastumdėjo prie "grabo lentos"...

Trumpas buvo tavo gyvenimo spanas — Energija, veiklumu dar buvai jaunas.

Bet štai, nusiadėjo liudnas balsas vargo: Išplėšė tave mirtis iš mūsų tarpo...

Išdils, nieku pavirs visi tavo planai,

Kuriuos vykdėi gyveniman taip sumanai.

Neužpildoma tarpe mūsų liko spraga — Nebaigta visuomenės dirvoje vaga...

J. Naujalis.

SLA 134 moterų kuopos Buncos-šokių vakaras

SLA 134 kuopos buncos ir šokių vakaras įvyks sekmdieny, rugsėjo 26 d., Hollywood Inn svetainėje, 2417 W. 43-rd St., Chicago, Ill. Pradžia 3 val. popiet. Įžanga tik 35 centai.

Šio parengimo pusė pelno skiriama Amerikos Raudonajam Kryžiui.

Širdingai kviečiame visus atsilankyti ir pamėti šį gražų tikslą. K. Katkevičienė.

SLA Ketvirtos Apskričio Suvažiavimas

SLA ketvirtos apskričio suvažiavimas įvyks spalio 31 d., New Britain, Conn. Aš tikiu, kad SLA ketvirtos apskričio sekretorius visoms kuopoms, priklausančioms prie šio apskričio, išsiuntinės oficialius pakvietimus į minimą suvažiavimą.

Šiuo aš kreipiuos į SLA ketvirtos apskričio kuopas, primindamas, kad jei dar neišrinkote delegatų į šį suvažiavimą — malonėkite tai padaryti spalio mėnesio susirinkimuose. Išrinkite kodaugiausia delegatų ir padarykite šį suvažiavimą koskaitlingiausiu.

Conn. valstijoje gyvuoja 18 SLA kuopų ir turėtų kiekviena kuopa išrinkti bent po vie-

ną delegatą, o didesnės kuopos — po daugiau, kad busimame suvažiavime dalyvautų bent 50 delegatų.

Kaip visi jau žinome, SLA 4 apskritys vieniet negalėjo surengti nė šio išvažiavimo-pikniko del stokos gazolino ir nebuvo galima važiuoti busais. Bet per kelis praeitus suvažiavimus buvo kalbama apie surengimą bent kokios pramogos žiemos laikui, bet vis buvo atidedama, todėl gal šiam suvažiavime vėl galėsime šį reikalą apkalbėti ir po to įgyvendinti. Pasekmės galėtų būti geros. Besirengiantį suvažiavimą delegatai šitai turėtų išanksto apgalvoti ir suvažiavime rimtai pasvarstyti.

J. T.—tis.

SLA Pagelbos Ranka

Savaitinė atskaita išmokėtų pomirtinių ir ligoje pašalpų

Čekiai išrašyti rugsėjo 11, 1943

Išmokėtos pomirtinės

ANDRIUS LAGUNAS, 30 kp., Scranton, Pa., gimęs gruodžio 30 d., 1882 m., Druskininkų kaime, Mariampolės apskr., Suvalkų rėd. Prie SLA prisirašė bal. 5 d., 1921 m. Numirė rugp. 29 d., 1943 m. plaučių liga. Velionio material, Mortai Lagunienei, pomirtinės išmokėta	\$1,000.00
MATEUSAS MARGEVIČIUS, 83 kp., E. White Plains, N. Y., gimęs spalio 23 d., 1876 m., Pašilių kaime, Pa-nevėžio apskr., Kauno rėd. Prie SLA prisirašė lapkričio 7 d., 1920 m. Numirė rugp. 7 d., 1943 m. širdies liga. Velionio sunui, Petru Margevičiui, pomirtinės išmokėta	\$300.00

Viso	\$1,300.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso	\$75,803.17

Išmokėtos ligoje pašalpos

D. ANTANAITIENE, 18 kp., Westville, Ill. Sirgo 24 savaites	\$108.00
A. LAGUNAS, 30 kp., Scranton, Pa. Sirgo 5 s. ir 3 d.	24.76
P. AKAMAVICIUS, 60 kp., Grand Rapids, Mich. Sirgo 15 s. ir 4 d.	124.50
J. BARSKAS, 60 kp., Grand Rapids, Mich. Sirgo 4 s. ir 3 d.	40.50
J. SATKAUSKAS, 63 kp., Chicago, Ill. Sirgo 14 s.	48.00
R. JURKONIENE, 68 kp., Wilkes Barre, Pa. Sirgo 5 s.	30.00
J. OGINTAS, 68 kp., Wilkes Barre, Pa. Sirgo 6 s. ir 3 d.	78.00
M. CEPULIS, 77 kp., Rockford, Ill. Sirgo 5 s. ir 5 d.	35.00
K. ANICKAS, 124 kp., Hartford, Conn. Sirgo 10 s. ir 2 d.	124.00
P. JERCIOKAS, 146 kp., Minden, W. Va. Sirgo 2 s. ir 3 d.	15.00
J. STANKIUS, 153 kp., Du Bois, Pa. Sirgo 1 s.	6.00
P. THOMAS, 153 kp., Du Bois, Pa. Sirgo 3 s. ir 5 d.	34.50
J. RAKAUSKAS, 192 kp., Natrona, Pa. Sirgo 3 s. ir 5 d.	36.00
V. KONOUS, 228 kp., Chicago, Ill. Sirgo 12 s.	42.00
S. JOKUBAUSKAS, 228 kp., Chicago, Ill. Sirgo 4 s. ir 4 d.	42.00

Viso	\$817.25
Nuo pradžios šių metų bendrai viso	\$37,923.50

M. J. VINIKAS, SLA sekretorius.

Trumpas Amerikos Lietuvių Konferencijos Aprašymas

Sesija 1

Sesiją atidarė Konferencijos Rengimo Kom. pirm., P. Dargis. Į svetainę įnešta Amerikos ir Lietuvos vėliavos, kurias nešė skautai. o lydėjo lietuvaits tautiškuose rubuose. Skautų orkestras tuo tarpu grojo Amerikos himną. Vėliau sugiedota Lietuvos himnas, pianu grojant prof. Po-ciui.

Patriotišką maldą atkalbėjo kun. J. Švagždys.

Prisiega Amerikos vėliavai padarė SLA prez., F. J. Bagočius.

Pasakęs įžanginę kalbą, Dargis perdavė konferenciją vesti Amerikos Lietuvių Tarybos prez., L. Šimūčiui, kuris pasakė patriotinę kalbą kaslink padėjimui Amerikai laimėti karą ir išlaisvinti Lietuvą. Taipgi pažymėjo, kad visi tarybos nariai dirba nuoširdžiai, kad ši konferencija būtų pasekminga. Jis įspūdingai pažymėjo apie skleidžiamus melus, ir pabrėžė: "Ateis laikas, kuomet Lietuvos ir Amerikos vėliavos bus įneštos į Lietuvos sostinę Vilnių, Kauną ir Klaipėdą". Pranešė, kad konferencijoje dalyvauja apie 400 delegatų.

Pranešė, kad į Mandatų Komisiją skiriami šie dalyviai:

E. Samienė, J. Bulevičius (Boley), P. Mileris, S. Bakanas, K. Mereškevičius ir V. Kamarauskas.

Nominacijų Komisijon skiriami šie:

P. W. Birštonas, J. Stilsonas ir A. Kneizys.

Pirmininkas pakvietė pakalbėti ir konferenciją pasveikinti Pa. valstijos senatorių, buvusį darbo sekretorių, J. Davis, kuris pasakė lietuviams prielankią ir labai jausmingą kalbą, užbaigdamas: "Jūsų Lietuvai vėl žvaigždė sužijgyvendinti. Pasekmės galėtų būti geros. Besirengiantį suvažiavimą delegatai šitai turėtų išanksto apgalvoti ir suvažiavime rimtai pasvarstyti."

Pakviestas pakalbėti ir konferenciją pasveikinti Lietuvos ministeris pulk. P. Žadeikis. Jis kalbėjo apie Amerikos ir Anglijos demokratinius pasidėjimus atsteigti visas pavergtas tautas, o sykiu ir Lietuvą.

Į Aukų Komisiją paskirti:

K. Srubienė, P. Pivorusas ir K. Matuliasukas.

Pakviestas pakalbėti ir konferenciją pasveikinti Delaware valst. senatorius, geras prez. Roosevelt draugas, J. M. Tunnell, kuris padarino, kad nors Lietuva maža, bet neuolaidi. Revoliucijos laikais ir Suv. Valstijos susidėjo tik iš trylikos valstijų ir gyventojų skaičius buvo toks mažas, kaip dabar Lietuvos. Lietuva dar gali būti galinga ateity.

Vaduojantis Atlanto Carteriu, visus valstybes bus paliausotos iš vergijos.

Pittsburgho miesto majoro atstovas pasveikino konferenciją, pažadėdamas delegatams visus patogumus Pittsburgho mieste. Pažymėjo, kad Lietuvai už savo išsilaikymą nepriklausoma kovoja jau per 1,000 metų.

Konferenciją pasveikino Estijos atstovas-ministeris P. Pusta. Jis palinkėjo sėkmingai darbuotis atgavimui Lietuvai nepriklausomybės. Pareiškė, kad Lietuva ir Estija dabar pergyvena tuos pačius vargus po nacių jungu.

Visų kalbos ir sveikinimai priimti gausiais delnų plojmais ir ovacijomis. Ypač didelį ovacijų susilaukė sen. Tunnell ir Žadeikis.

Sesija uždaryta 12:30 val. popiet.

Sesija 2

Antra sesija pradėta 2:30 val. popiet.

Atidaręs sesiją, Šimutis pakvietė Mandatų Komisiją padaryti pranešimą, kiek yra delegatų. Kom. pirm., J. Bulevičius, pranešė, kad mandatų iki šiol susiusta 418.

Išsakuami delegatų vardai ir prisegiami ženkleliai.

Pakviestas pakalbėti Latvijos konsulas Pittsburghe, dr. Gorell. Jis kalbėjo karštai ir gyvai. Palinkėjo, kad Lietuva, Latvija ir Estija laikytųsi išvien kovoje už laisvę ir nepriklausomybę.

Pakviestas pakalbėti ir konferenciją pasveikinti Lietuvos Tautinės Tarybos sekretorius, prof. K. Pakštas. Savo pasakaitoje jis, tarp kita ko, pasakė, kad Hitlerio ir Stalino sutartis 1939 metais turės būti padėta į atklanes nežinomybės. Reikišk vilti Lietuvai išsilaivinti po karo. Pasakė, kad katalikai, tautininkai ir liberalai, socialistai ir žydai bendrai darbuojasi Lietuvą atstatyti nepriklausoma.

Ponia Pivorunienė paragino, kad laike šios konferencijos būtų Karo Bondų išparduota bent už \$100,000.

Nominacijų Komisijos vardu, tos komisijos pirm. P. W. Birštonas, padaro šias rekomendacijas:

Konferencijos prezidiumą sudaryti iš šių:

Pirm. L. Šimutis, I vice pirm. S. Gegužis, II vice pirm. K. P. Gugis, Sekr. dr. P. Grigaitis, Sekr. pag. E. Mikuziūtė ir K. Vilniškis. Rekomendacijos priimta vienbalsiai.

Rezoliucijų Komisija:

Kun. dr. J. Vaškas, Dr. M. J. Vinikas, J. Tysliava, J. Laučka, P. Bajoras, M. Juzius, Dr. A. Montvidas, St. Michelonas, St. Strazdas, Adv. K. Kalinauskas, W. N. Norkus, P. B. Balčikonis, Adv. K. Jurgėla, Adv. J. Grigalius, J. Maceina.

Sveikinimo Komisija:

A. Aleksis, O. Indrelienė, P. Aleksandravičius.

Pramogų Komisija:

A. Petraiciūtė, E. Jurgelienė, A. Ivoškienė, V. J. Količienė.

Dariaus-Girėno Posto kom., p. Mason, pasveikina konferenciją ir pakviečia A. Makarą įteikti konferencijai minimo posto auką. Makaras, taręs kelis žodžius, įteikia \$250 čekį. Dovana suteinkama gausiais aplodismentais.

Ponas Rickis iš Rochester pasveikino konferenciją ir įteikė dovaną miesto lietuvių sudėtai auką, sumoje \$1,000, kurie tai pinigai skiriami leidimui Lithuanian Bulletin. Aukų surinkime darbuos p. Rickis ir vietinis kun. Bakšys. Karštie aplodismentai.

Nutarta pasiųsti sveikinimo telegramas prez. Rooseveltui ir sekr. Hull. Nutarimas priimtas atsisistojimu ir delnų plojimu.

Gražų referatą perskaitė Lietuvos sen. konsulas, J. Budrys. (Ref. jau tilpo Tėv. 37 num. — Red.)

V. J. Količienė praneša, kad rugs. 3 d., po pirmos sesijos, yra rengiamas moterims delegatams pietus. Kvietia visas dalyvauti.

(Užbaiga ant 6 pusl.)

PASAULIS AŠAROJA

(Užbaiga)

"Ar mes dar kartą susitikime"? dusauja vieny viena likusi motina, vienišė žmona, neviltiinga mylėtoja. Tikrai susitiksi! — Visais žinomais traukėsio įstatymais šiame garbingame universite, tu dar kartą susitiksi, jei tavo meilė bus tikrai meilė!

Meilė nėra ribojama laiku ar erdve. Mes žinome, kad mes galime gauti šviesos nuo toliausios žvaigždės, kuri yra milijonu mylių atstui; ir šitaip mes galime duoti ir imti meilę iš mūsų atsiskyrėlių brangiųjų, ir galime įrodyti šią meilės jėgą už mūsų kūnų ribos. Bet tikrai kai meilė yra realiai tikra, mes tegalime įrodyti jos jėgą, nes tada šviesos nuimtas nuo dangaus ir išsilaisvinusi dvasia skrieja, ji aiškiai mato ir pažįsta tai, ką visi jos žemės prieteliai mylėjo nesavanaudiškai ir širdingai... kurių liudėsys yra mieliausias... kurių tikėjimas yra ištikimas ir skaidriausias! Ir šitaip žmogus dar kartą susitikis ir džiaugsis amžinai susijungęs su savo meile. Mes randame savo pačių meilę: mes nudenčiame savo pačių mylimiausiųsias tamsas aiškios vizijos ir gyvenimo įsikūnijimo buvę, į kurį mes visi skubėjame. Ir įgyvendindami tai, mes taipgi įgyvendinsime tai visose mokslo ir pažinimo tiesose, kad nėra mirties. Ir mes nuvilsime patys save besijungdami su netvaringu mūsų asmeninės širdgėlos šešėliu, — dartinio laiku širdgėlos stiprios ir karčios, nes mes jaučiame savo pačių asmeninę žałą.

"Mano mylėtojas dingo! Aš jo daugiau nebematysiu!" šaukia mylėtoja.

Kantrybės! Jis nedingo. Jis netoli tenkeliavo. Tik į kitą buties kambarį... kur tu pati netrukus keliausi. Ten tik permatoma pertvara tepastatyta tarp jo ir tavęs! Ir tu pamatysi jį... ir pažinsi jį... ir jis matys ir pažins tave! Ir tu stebėsi, kam liejai tiek daug ašarų kada visą laiką jis gyveno ir džiaugėsi atsimindamas, kad ką nuveikė žemiškame gyvenime... sukurė tyresnį, saugesnį pasaulį busiosioms kartoms.

Bet, jei tai tiesa, kai kurie mūsų klausia, kodėl mes negauname įrodymų apie tai? Kodėl Dievas nepatikrina mus? Tu gali taipgi reikalauti, kodėl pirmesniuose pasaulio amžiuose, dabartinės dienos pažinimas ir mokslas nebuvo nudengtas. Garso bangos, šviesos spinduliai, radijus, elektros jėga, — visa tai egzistavo nuo pat kurimo pradžios. Kodėl mums apie tai nepasakyta? Tikrai dėl to, kad universaliu įstatymu, visa pažanga yra ir turi būti laipsniško, besiplėtojimo rezultatas, — besiplėtojimas pritaikytas lėtai didėjančiam žmogaus proto gabumui ir dvasiškumui, ir kad įsakytų, jog mes išsidirbsime savo pačių išsigelbėjimą. Vienas daiktas yra tikras — jei mes žinotume — jei kas būtų pasakęs mums, kad mažiausioji nuostabios paslėptos ateities dalis laukia mus, vargu bent kas iš mūsų benorėtų gyventi šį priuosiąmąjį gyvenimą. Mes skubėtume išeiti iš šio pasaulio, nes mums stigtų kantrybės patverti jo lavinimosi. Mes negalėtume laukti. Mes skubėtume sučiuopti savo garbę. Mes nenorėtume dirbti, kad laimėti ją; ir šitaip gal prarastume tai, ką patys butume nusipelnę. Tai, paklika senovės pasakys: "Kurios dievai myli, tie miršta jauni", nes jų lavinimasis buvo trumpas ir lengvas.

Maldingai žmogus stebis kada šios mažos mūsų planetos

gyventojai ims realizuoti savo asmės nekintančią tiesą? — Tiesa, kuri nepažįsta kitimo! Pažangos tiesa į gerį, — gerį ne vien sau pačiam, bet visai žmonijai... ir suteiks ramybės ir gerovės visiems. O atžanga į pikta rezultuoja iš karo ir jo griuvėsių. Pats Dievas negali pakeisti šios tiesos, kuri yra jo amžinos buities dalis — ji yra tokia tvirta, kaip poliai. Mes nedrįstame kaltinti jo visagalingąjį teisingumą dėl pikto, kurį mes apsvaistytai pasigaminome patys sau. Dabar kariaujančios tautos per daugelį metų stengėsi atsikratyti Dievo; ir draugijos ir individai, besidžiaugdami gera laisme, užmiršo padėkoti mielai apvaizdai.

Daugelį kartų mus persergėjo, bet mes nenorėjome klausyti. Mes juokėmės ir tyčiojomės iš tų, kurie norėjo pažinti mus iš mūsų letargijos. Mes leidom nedorybei ir ateizmui įsibriauti į mūsų gyvenimą ir marolus, mūsų meną ir literatūrą, jog net pagonis raustų iš gėdos. Pasaulinė spauda nesirupino pakelti žmonių brolybę, — priešingai, ji džiaugėsi sėti nepasitenkinimo ir sukilimo sėklas, ir pašventė savo praklinumą nelemtiems žaislams... daugiau gerbė mimiką, negu diplomata, daugiau materialistą, negu idealistą. Tautos viena kitai drabstė kartu apjuoką, giliandias patyčias ir nedorus šnairavimus. Vienas didis diplomatas pasakė: "Jei nebūtų spaudos, nebūtų nei karo".

Tai gali būti tiesa ar ne, — bet tiesa ar ne, amžinas tikrumas nedaro klaidų kartodamas piktus daiktus nelaimingiems žmonėms. Mintys pavaduoja žodžius; žodžiai — veiksmus. Karo mintys yra karo žygių embrionas. Tai, nekaltingime Dievą už savo pačių asmeninio liudėsiu bei skausmo kartumą, ir neklausime jo, kodėl mūsų brangieji žudomi. Tautos įvykdė šią teroro bausmę pačios sau; ir kad nekaltieji turi kęsti drauge su kaltaisiais — tai didžiausia pabauda.

Pasaulis tapo bjaurus, godus ir materialistinis; ir dabar mūsų geriausios vyrystės jaunuoliai, stiprūs ir narsūs, yra šaukiami valyti jį nuo jo nelemto humoro. Tukstančiai gyvybių turi aukotis šioj didelėj rungtynėj del laisvės ir tiesos; bet geriau mirti garbingai, negu gyventi gėdingai. Gyvenimas, paprastai gyvenamas, nevertas to rūpesčio, kuriuo mes stengiamės išlaikyti jį. Mes darome savo mylimiausiems begalinę skriaudą kada mes tikriname, jog jų geriausias palaimos proga yra valgyti ir miegoti ir žaisti ir vaisintis. Narsi mirtis yra vertingesnė, negu bjaurus gyvenimas. Mirtis yra durys į gyvenimą ir puikesnį patyrimą.

Tai, neliudėkime lyg neviltinėj. Mes, kurie mylime ir laikinai prarandame savo mylimiausius, mylėsime, kol dar kartą rasime juos. Mes susitikime ir pažinsime viens kitą aukščiausiam būvy, kur gyvenimas yra tikras gyvenimas ir meilė tikra meilė; ir mes atsiilyginsime už savo ašaras ir dejonas. Mes pamatysime kokie menki ir trumpi dabarties vargai, palyginti, tobulu pasiektojos ateities džiaugsmu. Ir mes skaitysime Dievo išminties knygą ir teisingai suprasime kiekvieną jos prasmės žodį ar raidę; ir mes žinosime, kad Meilė vienu yra visų karalysčių pergalėtoja.

Todel pakelkite savo ašaringas akis, jūs milijonai gėdėtojų! Pakelkite jas į šviesybę ir amžiną gyvenimą. Tuomet jūs tikrai juoksite iš mirties ir nebijosite žūti šioj tamsioj ir baisioj pasaulio kovoje!

Budrikas.

Šį skelbimą paaukoja Trečios Karo Paskolos Vėju Book-of-the-Month Club, Inc., 385 Madison Ave., New York 17, N. Y.



Ar Mes Leisime Jam Sugrįžus Namo Rasti Šią Padėtį?

Mes negalime leisti Inflacijai, neribotam ir netvarkingam visų prekių kainų kilimui, įsigalėti šiame krašte.

Nei karo metu, nei po karo.

Tai yra svarbiausia priežastis — tarpe daugelio kitų sveikų priemonių — kodėl kiekvienas iš kiekvieno iš mūsų privalome už kiekvieną atliekamą dolerį pirkti dar daugiau Karo Bonų dabar.

Butų pasibaisėtina jums sužinoti, kad jūs asmeniškai ir aktyviai prisidedate sudarymui šios valstybinės tragedijos: prisidedate vien tuo, kad tik DALINAI remiate valdžios pastangas sukelti pinigų karo reikalus.

Štai paprasta pamatinė teisybė mūsų krašto piniginių reikalais, kurią kiekvienas amerikonas privalo suprasti:

Kiekvienas mums atliekamas doleris, už kurį mes neperkame Karo Bonų, priverčia mūsų valdžią SUDARYTI NAUJĄ DOLERĮ, užimantį vietą to, kurio mes nepaskoliname valdžiai.

Ši naujų pinigų gamyba dideliais kiekiais buvo pamatinė priežastimi kiekvienos pražūtingos inflacijos, kokia tik užkreduota istorijoj.

Dabar tas pats darosi šiame kare siekiant bilienus dolerių kas mėnesis.

Apyvartoj esančių mūsų pinigų valiuta JAU DABAR padidėjęs \$43,000,000,000 nuo karo pradžios. Daugiau, negu pasidvigubino tuo laiku.

Jei mes visi — pavieniai ir biznio įstaigos — neskolinsime valdžiai žymiai daugiau, negu skolinome 1942 metais, šis pinigų didėjimas TĖSIS TOLIAUS pagal apskaičiavimus mažiausiai po \$30,000,000,000 kas metai iki karo pabaigos.

Jei tas atsitiktų, dar du metus karui užsitęsęs, mūsų pinigų valiuta padidėtų beveik KETURIS KARTUS palyginus su 1939 metais.

Jums nereikia būti ekonomistu, kad suprasti, jog tokia nuolatinė milžiniška inflacija mūsų krašto pinigų valiutos sudarytų tuo pačiu laiku paimas sunkenybes išvengimui neriboto ir netvarkingo prekių kainų pakilimo.

Ši karo metu naujų pinigų gamyba turi būti LA-

BAI SUMAŽINTA, jei norime šios katastrofos išvengti.

Tai yra ta būtinybė, kuri paaiškina KODEL valdžia vykina tokią milžinišką mokesčių ėmimo ir skolinimo programą.

Jūs be abejonės žinote, kad mūsų valdžia, jei bus priversta tai daryti, gali gauti ekstra pinigų, reikalingų apmokėjimui susidaranciu karo išlaidų, paleisdama darbu papierinių pinigų spausdinimo mašinas, kaip kad Vokietija padarė praėjusio dešimtmečio.

Ar jūs kartais nepamislįjot, "Kodel taip nedaro? Kam apdėda mane taip dideliais mokesčiais? Kam nuolatatos vargina mane su tomis paskolomis?"

Štai atsakymas: valdžia, jūsų pačių naudai, privalo stengtis PALAIKYTI KUOMAŽIAUSIA šią karo metu naujų pinigų gamybą.

Geriausią priemonę sumažinti šį pavojingą didėjimą mūsų pinigų valiutos, yra atitinkami mokesčiai. Antra geriausia priemonė yra mums visiems — kiekvienam pavieniui ir kiekvienai biznio įstaigai — paskolinti valdžiai kiekvieną mūsų atliekamą dolerį, be kurio galime apseiti.

Kiek jūs sumokate mokesčiais, kiek paskolinate valdžiai, TAS TIEK SUMAŽINA sumą naujų pinigų, kuriuos valdžia priversta išleisti.

Tai yra labai rimtas vaidmuo, kurį kiekvienas iš mūsų, kaip individualai, vaidiname apsaugojimui mūsų krašto ateities viduje, kuomet mūsų sunai daro tą patį užjūryje.

Nežiūrint ką daugiau jūs pasišventusiai dirbate savo krašto gerovei, šio nepaprasto laiko šį pamatinę piliečio atsakomybę turi būti pridėta prie jūsų pastangų.

Yra sunku — ir gali būti dar sunkiau — kiekvienam iš mūsų. Bet nežiūrint kokie nepatogumai ir pasiaukojimai nebūtų, ar jie prilygsta tam visam, ką padarė 10,000,000 mūsų jaunų vyrų ir moterų, gražiausiame jų amžinyje pertraukusių savo karjerą ir pasiaukojusių karo laimėjimui?

Kokioje padėtyje bus mūsų kraštas, kuomet priimsime tuos jaunuosius grįžtančius namo?

INFLACIJOS TIKRAI GALIMA IŠVENGTI. Atsakingi pinigų reikalų autoritetai Washingtono pilnai žino kaip galima to išvengti ir (aplamai pačius) visuomenės stovi ant tikro kelio. Mokesčiai nepaprastai padidinti, taip pat padidėjęs skolinimas iš kitų šalių, apart bankų, ir "kontrolė" — išvengimui karo metu inflacijos buvo puslaimiai sėkmingi. Per ilgą laiką, vienok, nesabejojimas išvengti pražūtingos inflacijos yra neįmanomas be žymiai padidintu paskolų iš visuomenės.

JUSŲ ASMENINĖ NAUDA IR PATRIOTIZMAS SUSIJUNGIA. Niekuomet neatsitokie laikai, kad Jungtinių Valstijų Bonai nebūtų atmokėti dolerių už dolerį, nežiūrint kaip didelis sumos federalės skolos pasiekis. Todel kiekvienam svar-

biausiai turi rūpėti kiek doleris galės nupirkti prekių ir tarnavimą, ateityje. Bet jei mes visi, budami neinformuotais ar apatiškais, priversime valdžią dabar didinti dešimtimis bilionų dolerių kas metai mūsų pinigų valiutą, tai sudarysime pamatinę priežastį sumažinti dolerio vertybę ateityje, nes tas buvo pamatinė priežastimi kiekvienos pražūtingos inflacijos žmonijos istorijoj. Aktyvaudoje šios tiesos, galimai geriausia apsauga dabartinės mūsų sutaupoms ir ateities pajamoms — ar tai būtų alga, ar atlyginimas už darbą, ar kitos pajamos — dabar mokėti didesnius mokesčius ir skolinti valdžiai iki paskutinio juro cento, kiek tik išgalite. Vienatinis tikras budas kiekvienam asmeniui, turtingam ar bednam, "nugalėti inflaciją", tai gelbėti jos išvengimui; ir tik šiuo būdu galima jos išvengti.

SVEIKOS IŠVADOS:

Kiekvienas doleris investuojamas į Karo Bonus atlieka tris svarbias uždavinius: pagelbsti skubiai laimėti karą, užtikrina jūsų ateitį kaip investicijas, apsaugoja visuomenę nuo inflacijos laike karo ir po karo.

Lenkai Sako, Kad Lietuvių Tautinę Tarybą Sukūrė Vokiečiai...

Pastaruoju metu Amerikos lietuvių spaudoje kai kas mėgino įrodinėti, kad Lietuvai iš Lenkijos pusės pavojaus nėra, kad dabartinėmis sąlygomis mūsų ir lenkų interesai reikalauja didesnio vieni kitais pasitikėjimo ir bendrų interesų gynimui tvirtinimo veikimo. Panašūs tvirtinimai turi logišką pagrindą, todėl vienas-kita lietuvis buvo pradėdas tikėti lenkų gera valia ir įteikti kiti bazės naujam "domus vivendi". Dėja, lenkų propagandistų elgesis pastaruoju metu turėtų atidaryti akis ir kelti tų svyrtojančių.

Lenkų Informacijos Centro (The Polish Information Center) pastangomis leidžiamas propagandos biuletenis The Polish Review šių metų rugsėjo 6 dienos numerį įdėjo straipsnį "Rytų Lenkijos Et-nografija", kuriame tarp kitko pasakytą, kad Lietuvių

Kadangi lenkų propagandistas negali išaiškinti, kodėl šis "naujas politinis vienetas" negalėjo susitarti su Lietuva, tai jis tik paminėjo, kad Lietuvių Tautinė Taryba buvo vokiečių padaras. Ar ne sklandžiai viskas išeina? Vilnius atskilo nuo Lietuvos todėl, kad Lietuva buvo vokiečių padaras.

Budinga, kad prie to straipsnio yra žemėlapis, rodąs kokia Lenkija buvo 17 ir 18 šimtmečių, į kurią įeina ir Lietuva. Parodytos prarastos teritorijos ir pirštu rodoma Lietuva, kuri taip pat yra prarastų teritorijų tarpe. Vadinasi, del Lietuvos praradimo kalti vokiečiai, kurie sukūrė Lietuvių Tautinę Tarybą...

Kam dar neaišku lenkų pažiūros Lietuvos atžvilgiu, tai tegus pasiskaito rugsėjo 6 dienos The Polish Review.

L. G. K.

Padėkite Amerikai — Pirkite Karo Bonusų ir Karo Stampų.

Worcester, Mass.

Lietuviai atsižymėjo Karo Bondsų pirkdami

Rugpjūčio 29 d. prie Aušros Vartų bažnyčios, Gedimino kalne, įvyko piknikas, kuriame buvo parduvinėjami Karo Bondsai. Visi lietuviai vie-ningai bondsus pirkė ir tą dieną per 4 valandas parduota Karo Bondsų už \$95,000.00. O nuo bondsų pardavimo vajeaus pradžios per 3 savaites bondsų parduota už \$125,000, kuriuos išpildo vietos lietuviai.

Pradžioje neatrodė, kad vėjus bus pasekmingas ir daugelis manė, kad naujai susior-ganizavęs komitetas daug ko nenuveiks ir lietuviams padarys sarmatą. Bet išėjo visai kitaip, nes visi sujudo darbuotis ir bondsus tiek parduota, kad net ir svetimačiai nusistebėjo.

Bondsų pardavimo laiku dalyvavo ir pašto tarnautojų benas, kuris per dvi valandas pildė muzikalį programą. Buvo ir kalbų. Pirmininkas ir programos vedėjas J. Zemaitis

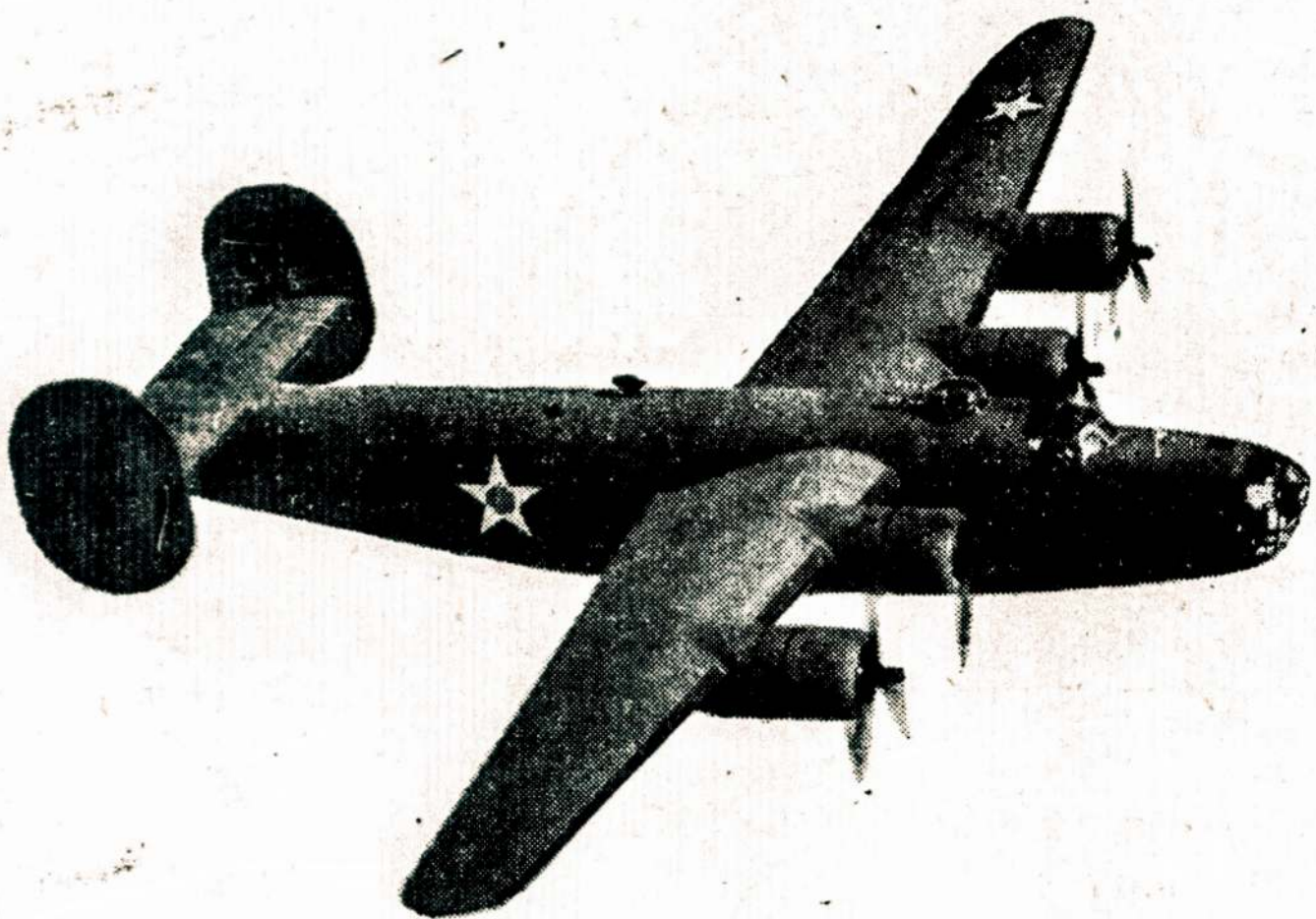
pasakė įžanginę kalbą. Kalbėjo kun. K. Vasy, miesto majoras W. Bennett, kun. J. Bakanas, pašto ir Karo Bondsų viršininkas I. T. Sheehan, kun. J. Julkevičius, adv. K. Tamulonis, adv. K. Akstinas.

Penktą valandą vakare buvo vėliavos nuleidimas. Prie bažnyčios aukštai plevėsavo valstybinė vėliava ir šale jos kita vėliava, kurioje mirgėjo daugybė mėlynų žvaigždžių, kurios parodo kiek tos parapijos vyrų tarnauja karo tarnyboje, kurie pasirėžę net savo gyvybes paaukoti už demokratine laisvę ir žmonijos išlaisvinimą. Vėliavoje yra ro-dos 240 žvaigždžių. Benai už-grojus Amerikos himną, po-valiai pradėjo vėliavos nu-leisti, kurias sargybiniai prie-ėmė ir suvyniojo atidavę kun. Vasiui. Skaitlingoje minioje pasidarė grabinė tyla, o per motinų ir tėvų veidus riedėjo ašaros.

Susirinkusių tarpe upas buvo pakilęs ir komiteto nariai džiaugėsi, kad viskas gerai pavyko. Stepas.

New Yorko Valstijos Lietuviams

Didžiojo New Yorko ir New Yorko Valstijos Lietuviai,
Nupirkime Dėdei Samui Tris Tokius Bomberius!



Tai milžiniškas, tinkamas tolimam skridimui bomberis, vadinamas Liberator (B-24). Šiuos bomberius budavoja Consolidated Vultee Aircraft Korporacija. Turi keturis po 1.200 arklių jėgos Pratt and Whitney motorus. Be sustojimo gali skristi 4.000 mylių, po 300 mylių per valandą. Yra 110 pėdų platumo ir 66 ilgumo. Įgula susideda iš 8 lakunų, ir apginkluotas nuo 8 iki 10 50 kalibro kulkosvaizdžiais. Po pravedimo vėjais, trys panašūs lėktuvai bus padidinti lietuviškais vardais ir padovanoti Dėdei Samo kariuomenei. Pirkite kodaugiau Karo Bonų per rugsėjo mėnesį, kad galėtume savo tikslą atsiekti.

Broliai ir seserys:

Rugsėjo 9 dieną prasidėjo Amerikos Trečiosios Karo Paskolos vėjais. Ši vėjų paremti prez. Rooseveltas pakvietė visus lietuvius, o New Yorko Lietuvy Karo Bonų Komitetas valdžiai pasižadėjo per šį mėnesį Karo Bonų išpirkti už milijoną dolerių ir už tuos pinigų nupirkti tris didelius bomberius, kurie bus pavadinti lietuviškais vardais. Todel New Yorko valstijos lietuviams ir draugijoms puola didelė ir garbinga pareiga savo kvotą išpildyti. Ir ja mes galime lengvai išpildyti, jei visi sutartinai veiksime, jei visi laike šio vėjais kodaugiau Karo Bonų pirkime.

Jei jūsų mieste yra susiorganizavę Karo Bonų Komitetas — pirkite Karo Bonus per tą komitetą. Jei pas jus komiteto nėra — pirkite bonus bile kur, bet po pirkimo apie tai praneškite vyriausiam New Yorko Karo Bonų Komitetui. Pranešime, jei nenorite, vardo nereikia rašyti: užtenka įrašyti pirkto bono numerį ir kiek už boną mokėjote, ir po to pranešimą pasiųskite šiuo adresu: J. Laučka, 222 So. 9-th St., Brooklyn, N. Y. Tokį pat pranešimą padarykite ir apie bonus, pirktus bandžio mėnesį, jei dar niekam apie tai nesate pranešę. Gavę jūsų pranešimą, mes pranešime valdžiai ir tuomet gausime kreditą už jūsų investuotus pinigus, už kuriuos galėsime nupirkti tris didelius bomberius lietuviškais vardais.

Šis vėjais New Yorko valstijos lietuviams yra labai svarbus: svarbus todėl, kad mes turime progą viešai pasirodyti, kaip gausiai paremiame karo pastangas ir kiek prisidedame laimėti šį karą. Svarbus dar ir todėl, kad mes galėsime pasididžiuoti Dėdei Samo kariuomenei nupirkę tris milžiniškus bomberius, kurie gali būti lietuvių pilotų vairuojami, skris į karo laukus ir taškys demokratijos priešus. Šiuo žygiu mes prisidėsime ir Lietuvai nepriklausomybės iškovoti.

Vardai bomberiams dar neparinkti. Jūs galėsime parinkti vėliau — kai šį vėjų sėkmingai pravesime. Parinkimui vėjų pirmas vietas turės tie asmenys ir tos organizacijos, kurie ir kurios laike šio vėjais išpirks už didžiausią sumą Karo Bonų.

New Yorko valstijos lietuviams: atlikime didelį ir sėkmingą darbą! Išpirkime Karo Bonų už miliona dolerių ir nupirkime Dėdei Samo kariuomenei tris milžiniškus bomberius!

NEW YORKO LIETUVIŲ KARO BONŲ KOMITETO VALDYBA:

P. Bajoras, pirmininkas,
Kun. J. Balkūnas, vice pirmininkas,
J. Laučka, sekretorius,
J. Bolev, sekretorius,
A. Mikalauskas, išdininkas.

New Yorko Didmiesčio Lietuviams

Šiuo kviečiame visus Didžiojo New Yorko lietuvius prisidėti prie pravedamo Amerikos Trečiosios Karo Paskolos vėjais, laike kurio esame užsibrėžę Karo Bonų išpirkti už milijoną dolerių ir už tuos pinigų nupirkti tris didelius bomberius. Bonus galite pirkti kur tik jums paranku: bankuose, pašte ir tt. Bet po nusipirkimo, malonėkite užsirašyti žemiau sekančiose vietose (užsirašant, jei nenorite, vardo nereikia pažymėti, bet būtina rašyti įrašyti bono numerį ir sumą):

Brooklyne:
Amerika,
222 So. 9-th St.
Naujoji Gdyn,
220 Leonard St.
Vienybė,
193 Grand St.
J. Ambraziejus,
168 Grand St.
X. Strumskis,
415 Keap St.
J. Valaitis,
179 So. 2-nd St.
J. Ginkus,
495 Grand St.
J. Garšva,
231 Bedford Ave.

Karalienės Angelių
parapijos klebonijoje,
213 So. 4-th St.
Apreiškimo Parapijos
klebonijoje,
259 No. 5-th St.
S. Arominskis,
423 Metropolitan Ave.
J. Baltus,
1470 St. Johns Pl.
Adv. K. Jurgėla,
359 Union Ave.
B. J. Schegaus,
195 Gand St.
Central Brooklyne:
Sv. Jurgio parapijos
klebonijoje,
207 York St.
New Yorke:
Tėvynėje,
307 W. 30-th St.
Aušros Vartų
parapijos klebonijoje,
32 Dominic St.
Pennsylvania
Exchange Banke,
8-th Ave., kampas
W. 26-th St.
Maspethe:
V. J. Atsimainymo
parapijos klebonijoje,
64-25 Perry Ave.
R. Kružas Photo Studio,
65-23 Grand St.
Woodhaven:
J. P. Mačiulis,
85-56 — 85-th St.
B. P. Shalin,
84-02 Jamaica Ave.
F. Morkus,
98-03 Jamaica Ave.
Richmond Hill:
E. Rudnikas,
107-18 — 115-th St.
Jamaica:
A. Jurgelienė,
84-05 — 150-th St.
Ozone Park:
J. Sagys,
95-09 Woodhaven Ct.
Cypress Hill:
A. Daukantas,
948-950 Jamaica Ave.
Bay Ridge:
Mrs. H. Kulber,
317 — 84-th St.
East New York:
A. Vizbara,
855 Linwood St.
A. Mikalauskas,
3294 Atlantic Ave.
St. Albans:
V. Vizbara,
115-63 — 227-th St.

Visose lietuvių siuivylose. Jei čia suminėtos vietos jums būtų nepatogu pasiekti — atviraiškie ar laiškų apie savo pirktus bonus praneškite sekamu adresu: J. Laučka, 222 So. 9-th St., Brooklyn, N. Y.

Nepamirškite: Jei nenorite, vardo ir pavardės nereikia užsirašyti, bet būtina rašyti įrašyti pirkto bono numerį ir kiek už boną mokėjote. Taipgi jei dar niekur nesate užsirašę jų bonų, kuriuos pirkote bandžio mėnesį, šiais metais — užsirašykite dabar. Tai irgi labai svarbu.

Trumpas Amerikos Lietuvių Konferencijos Aprašymas

(Tąsa nuo 4 pusl.)

Kun. dr. J. Vaškas perskaito prez. Rooseveltui ir sekr. Hull sveikinimo telegramų tekstus.

Konferencijos prezidiumas sueina ant estrados, perskaitoma visų vardai ir sesija uždaryta 5:15 val. vakare.

Sesija 3

Sesiją trečią pirm. Šimutis atidarė 9:30 val. ryte ir visų pirmausiai pakvietė konferenciją pasveikinti Lietuvos konsulą Chicagoje, dr. P. Daužvardį. Ponas Daužvardis padarė karštą-patriotingą sveikinimą ir palinkėjo konferencijai kogeriausio pasisekimo visuose jos darbuose.

Bostono Piličių Kliubas konferenciją pasveikina su \$50 auka.

Ponas Šimutis pakvietė konferencijai pirmininkauti S. Gegužį.

Ponas Gegužis pakviečia poną A. Devėnienę padaryti pranešimą apie Lietuvos tremtinius. Ponia Devėnienė savo ilgakame referate atpasakoja Lietuvos tremtinių vargus ir neapsakomai sunkią padėtį Sibire bei kitose ištremimo vietose. Pareiškė, kad iš Lietuvos buvo išvesta apie 75,000 inteligentų ir viso apie 200,000 lietuvių. Prašė dėti visas pastangas tremtiniams pagelbėti. Jos referatas priimtas gausiais delnų plojimais, kas parodė, kad Amerikos lietuvių gyvai susirūpinę Lietuvos tremtinių bukle.

Kun. dr. J. Končius kalbėjo taipgi tremtinių reikalais ir apie pastangas jiems pagelbėti. Kunigų Vienybės vardu jis išvaikščiojo nemažą valdiškų įstaigų, įieškant būdų tremtiniams pagelbėti. Visur rado pritarimo, bet sunku ką nors atsiekti, nes Rusija tremtinių savinasi savais "piličiais" ir esą tai ne Amerikos ar kieno kito reikalas jais rūpintis. Kalbėjo dr. P. Vileišis. Jis kritikavo Amerikos Lietuvių Tarybą už "neveikimą" ir siūlė padaryti permainas.

Vienbalsiai priimta Rezoliucijų Komisijos pagaminta rezoliucija Lietuvos tremtinių Sibire ir Vokietijoje išvestų lietuvių reikalui. Rezoliucijoje pasižadama dėti pastangas nelaimėn pakliuvusiems lietuviams gelbėti.

Vienbalsiai ir atsistojimu priimta rezoliucija-sveikinimas Anglijos premieriui, Winston Churchill. Rezoliucijoje prašoma poną ministerį neužmiršti Lietuvos.

Atsiveikimo kalbą pasako Lietuvos min. P. Žadeikis. Jis primena, kad dar yra laisvas Lietuvos sklypėlis — tai Lietuvos atstovybės namai Washingtone. Prašo delegatų rūpintis Lietuvos tremtiniams ir Lietuvos reikalais. Taipgi prašo delegatų, kad jie paremtų savo sudarytų organų veikimą. Su p. Žadeikiu konferencijos dalyviai atsiveikina gausiais delnų plojimais ir atsistojimu.

Kalba J. P. Varkala apie Amerikos Karo Bondų pirkimą ir platinimą. Nurodo budus, kaip tuo reikalu veikiami Chicagoje. Pakviečia konferencijoje esančius Karo Bondų Komitetų pirmininkus pasitarti laike pertraukos.

Vienbalsiai priimta rezoliucija, pasižadant, kad Amerikos lietuvių laike Amerikos Trečiosios Karo Paskolos vėjais bondų išpirks už dešimt milijonų dolerių. Ant vietos SLA sekr., dr. M. J. Vinikas, praneša, kad SLA Karo Bondų perka už \$50,000, ir Rymo Katalikų Susivienijimo pirm., L. Šimutis praneša, kad jų susivienijimas Karo Bondų perka už tokią pat sumą. Pranešimai sutikti gausiais aplodismentais.

Vienbalsiai priimta rezoliucija demokratijos ir karo pastangų rėmimo klausimu. Rezoliucijoje, tarp kita ko, pareiškama, kad Atlanto Carterio dėsniui-principai būtų pritaikinti netik didelėms, bet ir mažoms tautoms, sykiu ir Lietuvai. Pasižadama visokiais budais remti karo pastangas.

Išstos eilės miestų delegatai daro pranešimus kaslink platinimo Karo Bondų, išrodo, kad visur yra didelio pasirijimo Karo Bondų išpirkti kodaugiau. Be to, Philadelphia lietuvių jau nupirko bombanešį. Bostoniečiai praveda vėjų taipgi nupirkti bombanešį. New Yorko lietuvių rengiasi Karo Bondų išparduoti už \$1,000,000 ir nupirkti tris bombanešius bei vieną lėktuvą suzeistiesiems nešioti. Veikia taipgi Brocktono, Clevelando, Baltimorės, Norwoodo ir kitų kolonijų lietuvių.

Besikalbant apie platinimą bondų, konferencija pasiekė smagi žinia: pradėta Italijos invazija. Konferencija sukiša ant kojų ir pradeda giedoti Amerikos, o vėliau Lietuvos himnus. Girdisi skardūs šūkiai: "Valio, sąjungiečių kariuomenė!" "Valio, lietuviai kariai!"

Pirmininkauja L. Šimutis pareiškia: "Musų pastangos išklausomos! Musų kariai per Romą, Berlyną pasieks Lietuvą!"

Posėdis baigėsi 1 val. labai įspudingai ir dideliu jaudėsiu. Veik visi delegatai apsiplėję asaromis. Šią sceną gražiai aprašė vietinis dienraštis Post Gazette.

Sesija 4

Ketvirtą sesiją pirm. L. Šimutis, atidarė 2:30 val. popiet. Pirmausia pakvietė kalbėti buvusį Lietuvos diplomata H. Rabinavičių, kuris gyvai ir karštai pasveikino konferenciją bei palinkėjo jai nuveikti kodaugiau Lietuvos ir Amerikos naudai.

Perstatoma pakalbėti Lietuvos buvusio prez. K. Griniaus sunų, pulk. K. Grinių. Jis perskaito labai vykusį referatą "Nepriklausomos Lietuvos vieta busimoje Europoje ir pasaulio taikos sistemoje". Referatas priimtas gausiu delnų plojimu. (Minimas referatas pradedamas spausdinti Tėvynėje ir pirmą jo dalis jau telpa šiame numery. — Red.)

Kun. dr. J. Vaškas perskaito rezoliucijų komisijos patiekto rezoliuciją Lietuvos nepriklausomybės atstatymo reikalui. Rezoliucijoje pasisakoma, kad ši konferencija pasižada dėti visas pastangas Lietuvą išlaisvinti.

Kanados lietuvių vardu konferenciją sveikina atstovas Jonas Yla. Be kita ko, pareiškia, kad Kanados lietuvių visuomet kooperuos su Suv. Valstijų lietuviams Lietuvos reikaluose.

Pin. Komisijos pirm., Aleksis perskaito ilgą sąrašą visų organizacijų ir pavienių, kurie atsiuntė aukų į konferenciją. Iki šiol aukų yra susiūsta \$4,848. Kolkas daugiausia aukų yra atsiuntę Dariaus-Girėno postas.

Perskaitoma ir vienbalsiai priimama rezoliucija del karo prasikaltėlių baudimo.

Baltimorės lietuvių delegatas, Maryland valstijos seimelio atstovas, adv. N. Rastenis, trumpai pakalbėjo apie nubaudimą karo kriminalistų. Kalba sutikta aplodismentais.

Vienbalsiai priimta rezoliucija žydu persekiojimo reikalui.

Taipgi vienbalsiai priimta rezoliucija del šelpimo nuo karo nukentėjusių Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonių.

Irgi vienbalsiai priimta rezoliucija, prašant Suv. Valstijų pašto vyriausybę įamžinti Lietuvą, kaip nuo karo nukentėjusią valstybę, tam tikslui jau leidžiamuose kitoms valstybėms įamžinti pašto ženkleliuose.

Priimta rezoliucija, užgriant organizavimą lietuvių kareivių motinų komitetų visose lietuvių kolonijose.

Padaryta 10 minučių pertrauka.

Sesija tęsiama toliau. Perskaitoma sveikinimai nuo įvairių organizacijų ir asmenų. Svarbesni jų šie: nuo Anglijos (Manchesterio) 2,000 lietuvių, Maryland valstijos gubernatoriaus, Pennsylvania valstijos gubernatoriaus, Ill. valstijos senatoriaus, Amerikos Darbo Federacijos prez. Wm. Green, CIO prez. Wm. Murray, Chicago lietuvių universiteto lietuvių studentų klubo, Sv. Kazimiero seserų, kap. P. Labanausko, SLA buvusio prez. F. Živato, dr. Zelvio. Sveikinimus perskaitė kom. narys, p. Aleksandravičius.

Mandatų Kom. pirm., J. Bulevičius, praneša, kad mandatų susiūsta apie 435, delegatų konferencijoje dalyvauja 376 ir svečių yra apie 130.

Amerikos Lietuvių Tarybos pirm., L. Šimutis, referuoja apie minimos tarybos nuveiktus darbus. Paaikšina apie prirengtą statutą. Tuo reikalu kyla diskusijų: ar statutą skaityti konferencijoje, ar priimti taip, kaip parašyta be skaitymo. Statutas priimtas be skaitymo. Šimutis pareiškia apie nusistatytą tolimesnį tarybos veikimą. Bus įieškoma draugų padėti kovoje už Lietuvos nepriklausomybę. Pranešimas priimtas vienbalsiai.

Chicago atstovas, čia gimęs jaunuolis radio vedėjas, Šaltimeris, praneša apie Chicago kary motinų veikimą. Jau yra suorganizuota apie 500 tokių motinų. Po to bus bandoma į tą veikimą įtraukti iš karo sugrįžusius karius. Jaunimas nori su lietuviams veikti.

Surprizas: \$600 auka Amerikos Lietuvių Tarybos užsibrėžtų darbų įgyvendinimui. Aukoją Chicago Lietuvos Nepriklausomybės Minėjimo Komitetas. Auka sutikta dideliais aplodismentais. Brockton, Mass., lietuvių tam pačiam tikslui, per kun. Svagždį, aukoją \$125. Vėl aplodismentai.

Am. Liet. Tarybos išdin., M. Vaidyba, pranešė, kad aukų pirm konferencijos ir konferenciją susiūsta \$6,157.

Pirmininkauja L. Šimutis pasako karštą patriotingą kalbą. Dėkoja delegatams už rimtą Amerikai gelbėti ir Lietuvai išlaisvinti reikalų svarstymą. "Amerika bus pergaltėtoja ir Lietuva bus išlaisvinta. Apie tai nėra abejonės". Prašo visus sugrįžusius iš šios konferencijos išskaidyti bent kokias abejones del Lietuvos nepriklausomybės. "Lietuva prisikels", — pasakė Šimutis.

Rez. Kom. pirm. kun. dr. Vaškas praneša, kad dar yra viena rezoliucija ir perskaito rezoliuciją, kuria pareiškama pasitikėjimas Amerikos Lietuvių Tarybai: užgiriama jos

nuveikti darbai ir įgaliojama veikti toliau. Rezoliucija priimta delnų plojimais ir atsistojimu.

Konferencijos rengimo kom. pirm., P. Dargis, pareiškia, kad viskas buvo daroma delegatus priimti kogažiausiai ir su gerais norais. Palinki, kad Amerikos lietuvių pastangomis būtų atgauta laisva ir nepriklausoma Lietuva.

P. Bajoras pasiūlius, atsistojimu ir galvų nulenkimu pagerbti lietuvių kariai, kurie už pasaulio laisvę bekovodami jau žuvo ir kurie dar tebekovoja.

Milieriutei akompanuojant ir L. Juškai vedant, sugiedama Amerikos ir Lietuvos himnai ir tuo 6:25 val. vakare, baigiama visais žvilgsniais gerai nusisekusi Amerikos lietuvių konferencija.

Amerikos Lietuvių Tarybos sąstatas: pirm. L. Šimutis, sekr. dr. P. Grigaitis, išdin. M. Vaidyba, vice pirmininkai: P. Pivornas ir adv. F. J. Bagočius, išdo glob. V. Kvetkus ir dr. M. J. Vinikas, nariai: kun. J. Svagždys, J. B. Laučka, St. Michelsonas ir J. V. Stilsonas.

Po konferencijos taryba turėjo savo posėdį, kuriame padarė nemažą nutarimų, kurie bus paskelbti spaudoje vėliau.

V. M. Stulpinas,
Tėvynės spec. koresp.

New York, N. Y.

V. Bacevičiaus studijos mokslo prasideda

Prof. Vytauto Bacevičiaus studijos mokslo metai prasideda rugsėjo mėn. 15 dieną.

Studijų veikla tos pačios klasės: piano, teorijos, harmonijos ir kompozicijos.

Šiais metais į piano klasę bus primami netik pagėngę pianistai (tės), bet ir pradedantieji.

Smulkesnį informaciją galima gauti pačioj studijoj. Adresas: 115 Waverly Place, apt. 2, New York City. Tel. GRamercy 5-8788.

Priėmimo valandos kasdien tarp 5 ir 8 vakare.

Kuopų susirinkimai

DORCHESTER, MASS. — SLA 359 kuopos mėnesinis susirinkimas bus penktadienio vakare, rugsėjo 17 d. Dorchesterio Lietuvių Piličių Klube, 1436 Dorchester Ave. Visi nariai kviečiami dalyvauti, nes po vasaros atostogų yra daug įvairių reikalų. Taipgi reikia užsimokėti savo duokles, kurie skolingi. Pakalbinkite ir kandidatų į Susivienijimą, nes dar mūsų kuopa nieko nepasirodė. — P. Brazaitis, sekr.

JAUGIATĖS BLOGAI?

Visiškai Palengvinamie Šau — Šiuo Modernišku Sveikintu Budu. Kuomet kankinatės vidurių užkietėjimu — žarnos neveikia, skauda galva, nėra energijos — palengvinamie šau šiuo modernišku būdu — kramtykite FEEN-A-MINT. Ši skoninga kramtoma guma vidurius liuosuoja švelniai ir tikrai. Milijonai žmonių naudoja FEEN-A-MINT. Tik pakramtykite FEEN-A-MINT einant gulti, naudokite tiksliai pagal nurodymus ant pakelio. Sekanti ryta malonus palengvinimas pagelbės jums vėl jaustis puikiai.



MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

Mūsų Biznieriai

A. J. KUPSTIS
SLA N A R Y S
Tel. So. Boston 9423

Real Estate & Insurance
Specializuojam: Bizniala,
Gyvenimo Namais ir Farmom
Mandagus ir Greitas Patarnavimas

322 W. BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

JOHN NACHTEN & CO.

ESTABLISHED 1883, INSURANCE

1903 Insurance Exchange, Chicago, Illinois